Դ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1156 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 10 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1887 (Ն· Տ·) 22 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1887 6 ՐԷՊԻՒԼ ԷՒՎԷԼ 1305

20 ՓԱՐԱ (ՑՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՂՐԿԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه ده نورادونكيان خاننده ارولك
غزته سی اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՑՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար	Տարեկան	դաշեկան արծաթ	160
» »	Վեցամսեայ	» »	80
» »	Եռամսեայ	» »	40
Գաւառաց եւ տեղական Թղթատարով	տարեկան	» »	240
Գաւառաց համար եւ տեղական Թղթատարով	վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ,	տարեկան	ֆրանք	56
» »	վեցամսեայ	»	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է· Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր·

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople

Կ· ՊՈԼԻՍ, 10 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 1887

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՆՈՅԵՄ· 14ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 19 ՆՈՅԵՄ·)

ՏԱԳՆԱՊՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

ՏԱՊԱԼՈՒՄ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽՈՐԴ ՎԵՐԱՏԵՍՈՒՉՆ ԵՒ Պ· ՎԻԼՍՈՆ ԴԱՏԻ ԵՆԹԱՐԿՈՒԱԾ

Քայքայումն սկսաւ· Վիլսոնեան խնդրոյ լուծումը կառավարութեան լուծումն եղաւ· Ամենէն առաջ դատական նախարարն և ոստիկանութեան վերատեսուչն ինկան· Բայց այս երկու Յովնաններու ինքնայօժար ծով նետուելովը խորհրդարանական փոթորիկը չհանդարտեցաւ, և նախարարական նաւը չազատեցաւ վերահաս վտանգէն։ Շաբաթ օր կը գրէինք թէ նոյն աւուր վիճաբանութիւնն Երեսփ· Ժողովոյ մէջ վճռական արդիւնք պիտի տար Նախարարութեան համար· Եւ իրօք, ծայրայեղ Ձախակողման հարցապնդումն անվստահութեան քուէ մը կ'ենթադրէր· Նախարարութիւնն հարցապնդման պարզ յետաձգումը խնդրեց, անշուշտ ժամանակ տալու համար դատական իշխանութեան որ հանրային կարծեաց փափաքած լոյսը տայ Վիլսոնեան խնդրոյն վրայ· Բայց Ժողովն անհամբեր էր· Այս յետաձգման առաջարկն իսկ առիթ տուաւ անվստահութեան արտայայտման· Ծայրայեղ Ձախակողմեանք եւ Միապետականք միացեալ, 242ի դէմ 328 քուէով տապալեցին Պ· Ռուվիէի Նախարարութիւնը· Պ· Կրէվի, ընդունելով Նախարարութեան հրաժարականը, գոհացում տուաւ Երեսփ· Ժողովին· Կը մնայ տեսնել թէ իւր իսկ տապալման առաջքը պիտի կրնա՞յ առնուլ·

Այս խնդրոյ զանազան երեւոյթներուն վրայ երեկի Սուրհանդակաւ առնուած լուրերը կ'ամփոփենք հետագայ հատուածոց մէջ·

ԴԱՏԱՎՃԻՌ

ՔԱՖԱՐԷԼԵԱՆ ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԵԱՆՑ

Պատժական դատարանը Նոյմ· 14ին արձակեց զիւր վճիռ Տ'Անտլօ զօրավարի դատին մէջ· Կը յիշուի թէ Քաֆարէլ զօրավարի հետ ամբաստանութեան ենթարկուած անձանց մին էր այս Տ'Անտլօ զօրավար, Ծերակուտի անդամ նաեւ, որ փախած է· Դատարանին վճռագիրը կ'ըսէ թէ զօրավար Տ'Անտլօ, որ դրամական նեղութիւն կը կրէր և ամեն ազդեցութիւն ու վարկ կորուսած էր, դրամի ստիպողական պէտք ունենալով, պատուանշաններու գործակալութիւն մը հաստատած է, և Պատուոյ Լէգէոնի պատուանշանն ընդունելու փափաքող մարդիկ որսացած է 10,000էն մինչև 50,000 ֆր· առնալով անոնցմէ, իբրև նուէր կամ փոխառութիւն, իրենց համար պատուանշան ձեռք բերելու խոստմամբ, զոր գիտէր թէ չպիտի կրնար գործադրել· Զօր· Տ'Անտլօ ի բացակայութեան դատապարտուած է խարդախութեան յանցանքին սահմանեալ ծանրագոյն պատժոյն, այն է՝ հնգամեայ բանտարկութեան, 3,000 ֆր· տուգանքի և տասնամեայ զրկման քաղաքային իրաւունքներէ· Տիկին Ռադդածի 13 ամսոյ բանտարկութեան և 2,000 ֆր· տուգանքի, Պէյլ քառամսեայ բանտարկութեան, և Մաւրվէրոն երկամսեայ բանտարկութեան դատապարտեցան· Իսկ գեղանին Տիկին Տէբրօ անպարտ արձակեցաւ· Աւելորդ է յարել թէ զօրավար (կամ լաւ եւս՝ նախկին զօրավար) Քաֆարէլի Տիկին Լիմուզէնի և Պ· Լուէնձի դէմ բացուած դատն առկախ թողուած է, յորմէ հետէ կը կասկածուի թէ Պ· Վիլսոն իւր երկու վտանգաւոր նամակներ գիտմամբ գողցնել տուած է Լիմուզէնեան նամակադարանէն·

Պ· ՎԻԼՍՈՆ ԵՒ Պ· ԿՐԷՎԻ

Պ· Կրէվի ա'նչափ յայտնապէս կը պաշտպանէ իւր փեսայն, որ Պ· Վիլսոնի դէմ ուղղեալ ամեն հարուած նոյն իսկ Պ· Կրէվիի դէմ ուղղեալ կը համարուի, և այս ալ չատ պատեհ առիթ մը եղած է ի ձեռս Նախագահին և Նախագահական Տան թշնամեաց·

Կարգ մը խմբագրապետք և լրաբերք Նոյմ· 14ին հարցաքննեցան խորհրդարանական յանձնաժողովին առջև, Պ· Վիլսոնի շահախնդրական ձեռնարկներուն և ի գործ դրած ապօրէն ազդեցութեանց վրայ ծանր ամբաստանութիւններ ըրին·

Պ· Վիլսոն ինք ևս հարցաքննուեցաւ առաջի հարցաքննիչ դատաւորին, որ, ընդհանուր դատախազին հետ համաձայնութեամբ, զՊ· Վիլսոն դատի ենթարկելու որոշում տուաւ·

Այս որոշում ծանր տպաւորութիւն մ'ըրաւ խորհրդարանական ակմբոց մէջ, կարծուելով թէ Պ· Կրէվիի հրաժարումն անխուսափելի եղած է·

Բայց Տէպա-ի խօսքին նայելով, Պ· Կրէվի վերստին յայտարարեր է թէ չպիտի հրաժարի մինչև իսկ եթէ զՊ· Վիլսոն դատի ենթարկելու որոշում տայ Երեսփ· Ժողովը·

Խորհրդարանական յանձնաժողովին առջև, հանրածանօթ Պ· Հանրի Ռոշֆոռ ըսաւ թէ Պ· Վիլսոն մեծաքանակ կաշառք առած է սեղանաւոր Սէյլիէռէ, նորա մեկ գործն յաջողցնելու համար, և ետքն իբրև խելագար անոր յիմարանոց դրուելուն պատճառ եղած է· Ուրիշ խմբագիր մը, Պ· Լօռան, ամբաստանեց զՊ· Վիլսոն թէ, Տ'Անտլօ զօրավարին հետ համախորհուրդ, Պատուոյ Լէգէոն ստացած է երեւելի հողատիրոջ մը համար, 80,000 ֆր·ի կաշառքով· Այս և ուրիշ ամբաստանութեանց առջև, Յանձնաժողովը կը նկատէ այժմ թէ Պ· Վիլսոնի դատի ենթարկումն հրաժեշտ եղած է·

Պ· տը Պլովիձ կը հեռագրէ Նոյմ· 15 ին·

«Հարցաքննիչ դատաւորն և ընդհանուր դատախազն որոշեցին դատի ենթարկել ո'չ միայն զՊ· Վիլսոն, այլ և ոստիկանութեան (պաշտօնանկ) վերատեսուչն՝ զՊ· Կրանեռն, և ծպտեալ ոստիկանաց երկրորդ պետն՝ զՊ· Կօրոն· Օրէնքը կը նախատեսէ այն պարագան ուր հանրային պաշտօնատար մը դատական պաշտօնավարքը կը խոզաթիւրէ շահ ունեցող մէկու մը դրդմամբ· Ներկայ պարագայիս մէջ գլխաւոր ամբաստանեալը պիտի լինի ոստիկանութեան վերատեսուչ Պ· Կրանեռն, իսկ Պ· Կօրոն և Պ· Վիլսոն պիտի դատուին իբրեւ մեղսակից· Անտարակուսելի է նաեւ թէ Երեսփ· Ժողովը պիտի տայ խնդրուած արտօնութիւնը Պ· Վիլսոնի դատաստանի ենթարկման համար, և հարկ է որ նոյն ինքն Պ· Վիլսոն բռնի լինելով խնդրէ այս արտօնութեան շնորհումն, ինքզինք արդարացնել կարենալու համար· Եթէ Պ· Վիլսոնի դէմ ուղղեալ ամբաստանութիւնը բաւական ծանր և վաւերական չհամարուի, Ամբաստանիչ Ատեանը կըրնայ ընդհանուր դատախազէն և հարցաքննիչ դատաւորէն աւելի քաջութեամբ դիմադրաւել հանրային կարծեաց ճնշման, և վճռել թէ տեղի չկայ զՊ· Վիլսոն Եղեռնադատ Ատենին առջեւ ղրկելու· Զի Հանրապետութեան Նախագահի փեսին Ոճրադատ Ատենին առջեւ ելնելն ինքնին անպատուութեանց մեծագոյնն է,

«Հնարելի ո'րչափ ալ տարօրինակ թուի, Պ· Կրէվի, համառապնդմամբ պաշտպանելով զիւր փեսայն, յայտ հասարակութեան անբաժանելի կերպիւ կապուած է Վիլսոնեան դատին հետ, այնպէս որ հասարակութեան զայրոյթն երկուքին ալ դէմ ուղղուած է· Եթէ [illegible] և Խորհրդարան, յանկարծակի գալով և ծանր պատահականութիւններէ երկնչելով, կը բողոքէին իւր հրաժարման դէմ· Խորհրդարանը կը վերլուծէր զինք· զի ո'չ ոք պատրաստուած էր Նախագահական հրաժարման, եւ յաջորդ մը գտնելու դժուարութիւնն հարկաւոր կ'ընէր զիւր անմիջական ընտրութիւն· Այնպէս գործը կը գոցուէր, և Նախագահն դիրքը կը զօրանար·

«Բայց այսօր Պ· Կրէվի իրեն դէմ ունի հանրային կարծիքն, և ա'նպիսի թշնամութիւն մը որ անձնական ամբաստանութեամբ սկսած է երեւիլ հանրապետական կուսակցութեան մէջ զօրեղ հատուած մը սկսած է կարծուիլ, որ կը պարտաւէ զՊ· Կրէվի թէ չի հասկնար որ փեսին դէմ ուղղեալ հարուածք կը դպչին իրեն ալ, և կը վնասեն Նախագահական պատուոյն յայս Ֆրանսական ազգին և Եւրոպիոյ· Բազմաթիւ հանրապետական ձայներ կը լսուին, յայտարարող թէ Պ· Կրէվի պէտք է հրաժարի, որպէս զի Հանրապետութեան Նախագահութիւնը չանպատուի աշխարհի առջեւ· Եթէ Պ· Կրէվի ինքնին չհրաժարի, զինք հրաժարման հարկադրելու օրինական եւ սահմանադրական միջոցներ չեն պակսիր·

«Ելմտացոյցի Յանձնաժողովն ամեն տարի կը քուէարկէ Նախագահին թոշակն, որ երեք որոշ գումարներէ կը բաղկանայ· 600,000 ֆր·, որոշեալ թոշակ, 300,000 ֆր· հանրային հացկերոյթներու և երեկոյթներու ծախք, և 300,000 ֆրանք ուղեւորութեանց ծախք· Արդ, դիտել կը տրուի որ եթէ իւր փեսայն դատի ենթարկելու խորհրդարանական արտօնութիւն շնորհուի, և եթէ Ամբաստանիչ Ատեանն ալ որոշէ Եղեռնադատ Ատենին առջեւ հանել զնա, և Պ· Կրէվի դարձեալ չհրաժարի, այդ երեք գումարներէ մին, կամ երկուքն ալ, կրնան վար դրուիլ, այնպէս որ Պ· Կրէվի կարող չէ ընթերկար դիմադրել հանրային կարծեաց գրգռութեան·»

Վիեննա, 15 Նոյմ·

Վիեննայի արտաքին գործոց պաշտօնարանը ծանր լուրեր եկան Փարիզի մէջ իրաց կացութեան վրայ, որ դիւանագիտական ակմբոց մէջ երկիւղալի կը նկատուի· Ինչ ինչ դէպքեր որք մի քանի ամիս առաջ հաւանական չէին համարուիր, չատ մտահոգութեամբ հաւանական կը համարուին այժմ· Պերլինի պաշտօնական ակումբք եւս պաշարուած են նմանօրինակ մտահոգութեամբք, և ի Փարիզ գործոց ստանալիք վիճակն այս քանի մը օրեր մեծ ուշադրութեամբ պիտի դիտուի·

—Նոյմ· 15 ին, խորհրդարանական յանձնաժողովը լսեց հանրածանօթ սեղանաւոր Պ· Ռէյմոն Սէյլիէռի կնոջ վկայութիւնն, որ յայտարարեց թէ իւր ամուսինն ըսած էր թէ իբրև երկու միլիոն ֆր· տուած է Պ· Վիլսոնի՝ հանրային ձեռնարկութեանց արտօնութիւններ և պայմանագրութեանց [illegible] չէր կրցած առնուլ· Պարոնուհին ուրիշ ծանր յայտարարութիւններ ալ ըրաւ, իբրև իւր ամուսնէն իմացած·

ԵՐԵՍՓ· ԺՈՂՈՎ ԵՒ Պ· ՎԻԼՍՈՆ

Փարիզի լրագիրք իրենց վերջին թերթով կը նկարագրեն առաջին մասն Երեսփ· Ժողովոյ այն նիստին, յորում Պ· Ռուվիէի Նախարարութիւնն արտօնութիւն խնդրեց դատի ենթարկելու զՊ· Վիլսոն·

Ատեանը բացուեցաւ յետ միջօրէի ժամ 2½ ին, նախագահութեամբ Պ· Ֆլօքէի·

Ժողովը մեծ նիստերու երեւոյթն ունէր· Հազիւ 50 Երեսփոխանք բացակայ էին· Վարը, ժողովը, և վերն, ունկնդրաց բաժերը, լի էին գլուխներով· Հազարաւոր դուրսը մնացած էն· զի տեղ չկար ունկնդիրներու·

Ամեն նախարարք իրենց նստարանին վրայ են, հրաժարեալ դատական նախարարէն զատ·

Ժողովոյ Նախագահն յայտարարեց թէ Նախարարապետէն ընդունած է Երեսփոխան մը դատի ենթարկելու արտօնութեան առաջարկ մը, որ տպագրուելով պիտի բաշխուի Երեսփոխաններուն·

Պոնաբարդեան Պ· Բասանեարի առաջարկութեամբ, Նախարարական առաջարկն անմիջապէս յղուեցաւ դիւաններուն· Ձեռամբարձով գրեթէ միաձայնու որոշուեցաւ այս կէտս·

Նախ··· Սա իմաստով հարցապնդում մը ստացուեցաւ ինձ·

«Կը խնդրենք հարցապնդում մ'ուղղել «կառավարութեան, ոստիկանութեան վերատեսչին նկատմամբ իւր ընթացքին վըրայ։ Իրողութիւնք որք յուզեցին հանրային կարծիքն՝ անծանօթ չէին կառավարութեան։ Նախարարապետին բանախօսութիւնը Նոյմ· 5ի նիստին մէջ, և դատական նախարարին ինքնայօժար ըրած յայտարարութիւնք խորհրդարանական յանձնաժողովին մէջ, կասկած չեն թողուր այս մասին։ Ազգը որոշումներ պահէր ալ Կառավարութիւնն, որ զանց ըրաւ զանոնք։ Երկիրը կը սպասէ։»

Ստորագրած են միապետական երեսփոխանք Տը լա Մարդինիէռ, Սըվէստր, Բոլ տը Բատանեաք·

Պ· տը Մ···· Ժողովը սոյն հարցապնդման վիճաբանութեան համար օր մը չորոշած, պիտի հարցունեմ Նախարարին թէ ստո՞յգ է որ ոստիկանութեան վերատեսուչը պաշտօնանկ եղեր է·

Պ· Ֆ···· Ներքին գործոց Նախարար· Այո՛, ոստիկանութեան վերատեսուչն այս առաւօտ պաշտօնանկ եղաւ, և յաջորդ կարգեցաւ Պ· Պուաժուա, բարձրագոյն պաշտօնեայ Ներքին գործոց Նախարարութեան·

Պ· Տը լա Մ···· Շնորհակալ եմ Նախարարին՝ իւր պատասխանին համար· Աղէկ գոհացում կը տրուի մեզ նո'յն կէտին վրայ զոր մեր հարցապնդման նիւթ կ'ուզէինք ընել· Կը ցաւիմ սակայն որ այդ որոշում աւելի կանուխ չտրուեցաւ, (Բողոքներ Կեդրոնէն), և ութ օրեր ընդհանուր դատախա- [illegible] չին նկատմամբ ա'նպիսի կացութեան մը մէջ գտնուեցաւ որ ամեն մարդ կասկածներ ունեցաւ հանրային ապահովութեան պահպանման վրայ· (Ծափահարութիւնք Աջակողմէն·)

Պ· Տը լա Մարդինիէռ յարեց թէ ետ կ'առնու իւր ներկայացուցած հարցապնդում·

Պ· Ֆալլիէռ· Իբրեւ Ներքին գործոց նախարար, պէտք է հերքեմ այն խօսք թէ ութ օրեր հանրային ապահովութիւնը վտանգուեր է·

Պ· տը Լամարզէլ· Հարցուցէ՛ք Պ· Բորդալիի, (Ժթ Դար լրագրոյ տնօրէնին, որոյ արկածը պատմեցինք Արեւելքին երեկի թուով)·

Պ· Ֆալլիէռ· Կառավարութիւնն իւր պարտաւորութիւն կատարած լինելու գիտակցութիւնն ունի· Պատեհ ժամուն գործադրեց իւր պարտաւորութիւն, և ուրիշ բան չունի աւելցնելու· (Ծափահարութիւնք Կեդրոնէն)·

—Ժողովն անմիջապէս դադրեցուց նիստը, դիւաններուն մէջ ինկատ առնելու համար զՊ· Վիլսոն դատի ենթարկելու առաջարկը· Նոյն երեկոյ ատեանը պիտի վերաբացուէր· Ծայրագոյն յուզում կար Երեսփոխանութեան մէջ, և աւելի մեծ էր դուրսի յուզումը·

ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳԻՆ ՎԻՃԱԿԸ

Բժշկաց այն վճռական յայտարարութիւն թէ Գահաժառանգին կոկորդի ուռեցքը քաղցկեղ է, Պերլինի մէջ ա'նպիսի ծանր և տխուր տպաւորութիւն մ'ըրեր է, որոյ նմանը, (կ'ըսէ Թայմզին թղթակիցը,) չէր տեսնուած յորէ անտի յորում 1870ի ամրան մէջ Պերլինցիք իմացան Ֆրանսայի պատերազմի յայտարարութիւնը·

Քանի որ վերջնապէս ապացուցուած է թէ Գահաժառանգին հիւանդութիւնը մահաբեր է, լրագրերն եւ բժիշկներն զբաղեցնող մեծ խնդիրն է թէ Գահաժառանգն ո'րչափ եւս կըրնայ ապրիլ· Մէկ տարիէն մինչեւ հինգ տարի կրնայ եղեր ապրիլ· Տքդ· Մաքենզի կը խոստովանի որ եթէ քաղցկեղը շնչառութեան խեղդում պատճառէ, կոկորդը ճեղքել հարկ պիտի լինի, և թէ այս գործողութենէ ետքը կենաց միջին տեւողութիւնն է 18 ամսէն մինչեւ երկու տարի· Լաւատես գերման լրագիրք ոմանք աւելի առաջ կ'երթան, և մինչեւ հինգ տարի կ'ապահովեն Գահաժառանգին կեանքն· Եթէ այս լրագրերը ներշնչող բժիշկներն իրաւունք ունին, Գերմանիոյ Գահաժառանգին մահացու ախտը նախանձելի վիճակ մը կուտայ իրեն· զի մեզմէ ո՞վ հինգ տարի ապրելու ապահովութիւն ունի·

Վիլհէլմ Իշխանին վրայ դարձած են Գերմանիոյ և Եւրոպիոյ աչքերը· Վիլհէլմ Իշխանն օրուան մեծ մարդն է այսուհետեւ· քանի որ իւր հայր և մեծ-հայր հաւանօրէն մի և նոյն ժամանակ պիտի չուեն այս ցաւոց ձորէն· Վիլհէլմ Իշխան կիսաբաժնի զօրավար (մէջ-) անուանեցաւ· Քաղաքական կարեւորութիւն կը տրուի այս անուանման, և կը կարծուի թէ Պետական Խորհրդոյ Նախագահութիւնը, Կայսրութեան պաշտպանութեան Խորհրդոյն Նախագահութիւնն, և այլ կարեւոր պաշտօնք զորս ցարդ Գահաժա-Գահաժառանգացու Վիլհէլմ Իշխանին·

—Ի պատիւ Զարին տրուելիք շքեղ ներկայացումն ետ մնաց· Կ'ըսուի թէ Զարն ինք հեռագրաւ խնդրեր է որ ներկայ պարագայից մէջ, իւր ընդունելութիւն ըստ կարի պարզ լինի·

—Բոլոր գերման լրագիրք բուռն յօդուածներ կը հրատարակեն Տքդ· Մաքենզիի դէմ·

—Իտալիա պաշտօնապէս հաւանեցաւ Սուէզի ջրանցքին վերաբերեալ անգլօ-ֆրանսական պայմանագրոյն·

—Միլան Թագաւորին մէկ հրամանագիրն հանգստեան թոշակաւ պաշտօնէ դադարեալ կը հռչակէ Պելկրատի ռուսասէր Միխայէլ Մետրապոլիտն և ուրիշ երեք Եպիսկոպոսներ·

—Վիլհէլմ Կայսրը, վերջին յուզումներէն և անհանգստութիւններէն քիչ մը կազդուրուելով, Նոյմ· 16ին կըրցաւ կառքով շրջագայիլ·

—Մաճառ Պատուիրակութեան վերջին նստին մէջ, Նախագահը սրտագին ցաւ յայտնեց Գերմանիոյ Գահաժառանգին առողջութիւնը վտանգող հիւանդութեան համար, և մաղթեց որ Նախախնամութիւնը պահպանէ Կայսերական Գերդաստանն և գերման ազգը մեծ աղէտէ մը·

—)(99)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺՈՒԼ ՄԱՐԻ

ԹԷՒԷՋ

ՄԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴ

ՆՂԲԱՅՐԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

—Զայրոյթէս, վստէս յիմարացած էի··· Կ'ուզէի վրէժս լուծել, որովհետև կը կարծէի թէ ձեզ դէմ վտանգելու պատճառներ ունիմ··· Ժան եւ Ժոռժ յանձնեցի Դուազէօլի եւ Դուազէօլ կորսնցուց զայնս, մին Բէռ-Լաշէզի ետեւի թափուր գետիններէն միոյն մէջ, ի Բարիզ, եւ միւսն յ'Ալժէ, Չինարանի մզկիթին աստիճաններուն վրայ·

Կոմսուհին ձեռքը ճակտին տարաւ·

—Կ'երազե՞մ, ըսաւ, ո՞ւր իմացած եմ այս պատմութիւնը·

—Ճիշդ անոնց բերնէն որք այս պատմութեան գլխաւորն եղած են··· զոհերուն բերնէն·

—Բայց որոնցմէ՞· Չեմ յիշեր·

—Ժանն, ըսաւ կոմսն, Աստուած թոյլ տուաւ որ իմ ոճիրս ամբողջովին ի գլուխ ելնէր· Այնչափ ներողամիտ եղաւ ինձ նըկատմամբ որչափ չէի արժեր··· Թոյլ տուաւ որ ձեր զաւակներն ապրին ամեն դժբաղդութեանց դիմադրաւելով··· ձեզ արժանի մեծոգի եւ ազնուասիրտ էակներ ըլլան··· ձեր մօտ առաջնորդեց··· և հոս, գրեթէ ձեր աչաց տակ ապրեցան, առանց դուք կասկած մ'ունենալու, մինչդեռ ես ալ կասկած մը չունէի·

—Իմ մ'ո՞տս։ Եւ ես չճանչցա՛յ զանոնք··· Եւ անտարակոյս խօսա՛ծ եմ իրենց հետ··· Եւ չեն գիտեր թէ ես իրենց մա՛յրն եմ· Բայց, ըսէ՛, որո՞նք են···

Ցնցող կանգ առնելով, խռովուն, անկողնէն դուրս ելնելով կիսովին·

—Ա՛հ, Սամսոնը, Ժան-Մարգն են··· Անո՞նք, այո, այնպէս չէ՞·

—Այո՛։ Ճի՛շդ ըրիք·

—Ա՛հ, գոհութիւն քեզ, Ա՛ստուած,

Եւ նուաղեալ ինկաւ·

Արշալոյսը կը պայծառացնէր ննջարանին պատուհաններն, երբ կոմսուհին սթափեցաւ այս նոր նուաղումէն·

Իւր առաջին խօսքը զաւակացն համար եղաւ·

—Սամսո՛ն, Ժան-Մա՛րգ, ո՞ւր են·

—Երթամ բերեմ, ըսաւ կոմսը··· սակայն պէտք է որ պատրաստեմ զանոնք այս ճանաչման··· պէտք է անոնց առջև ալ, ինչպէս ձեր առջև ըրի, ամբաստանեմ ինքզինքս···

Կոմսուհին ընդհատեց նորա խօսքը·

—Ի՞նչպէս կրցաք ճանչնալ զիրենք· Ի՞նչ նշանէ, ի՞նչ ապացոյցէ հասկցաք թէ քսան եւ հինգ տարի առաջ ձեր կորսնցուցած տղաքներն էին անոնք·

—Ա՛հ, կը տարակուսի՞ք, ըսաւ Կիւյ յուսահատ մեկնութեամբ·

—Ո՛չ, չեմ տարակուսիր· սակայն կ'ուզեմ հաւաստի լինիլ թէ չէ՞ք խաբեր զիս··· Ի՛նչ վստահութեան արժանի էք·

Կոմսը խոնարհեցուց գլուխը· Ճշմարիտ էր·

Եւ հաղորդեց նմա այս մանրամասն եւ հեռաւոր պատմութեան ամենադոյզն մանրամասնութիւններն, ըսելով թէ Դուազէօլ երկու տղոց ուսերուն վրայ մէկ մէկ նշան կտրած էր զորս տարիները չէին եղծած·

Եթէ Ժանն տարակոյս մ'ունեցած էր, այս տարակոյսը փարատելու էր·

—Կ'ուզեմ տեսնել զիրենք, ըսաւ, կ'ուզեմ հեշտութեամբ դիտել զանոնք··· Ժա՛ն, Ժո՛ռժ, իմ զաւակնե՛րս··· Վերջապէս կը գտնե՛մ զիրենք··· Աստուա՛ծ իմ, ո՛րքան բարի էք··· Եւ դո՛ւք էիք, Կիւյ, այս ահաւոր ոճիրն ի գործ դնողը··· Դո՛ւք, Կիւյ, զոր այնչափ սիրած եմ եւ զոր հիմա պէ՛տք է որ անիծեմ···

—Իմ բոլոր կեանքս անցուցած եմ, Ժա՛ն, ոճրիս խղճի խայթով· Օր չէ եղած որ չյառաջնէի բրածիս վրայ, չանիծէի ի գործ դրած վրիժառութիւնս··· Ներո՛ւմ կը խնդրեմ, Ժա՛ն··· Այս անարժան դժբաղդութիւնն այնքան ձնշած չէ ձեր կեանքն որչափ իմ ոճիրս՝ իմ կեանքս··· Ներո՛ւմ կը խնդրեմ·

—Թերեւս ներէի ձեզ, ըսաւ խուլ ձայնով մը, եթէ մի միայն այս ոճիրն գործած ըլլայիք··· կրնայի մոռնալ, որովհետեւ աւասիկ կը գտնե՛մ զաւակներս··· սակայն երբեք չպիտի ներեմ որ դուք, որ այնքան մեծ ոճիր մը կը գործէիք, որ կը տեսնէիք արցունքներս եւ թոյլ կուտայիք ինձ արտասուել, երբեք չպիտի ներեմ, ո՛չ, երբեք չպիտի ներեմ որ ինձ հետ ամուսնացաք, առ ոչինչ գրեցիք մայրական վիշտս··· այս ոճիրը միւսէն աւելի մեծ է·

—Կը սիրէի զձեզ, Ժա՛ն·

—Ի՛նչ թշուառական մ'էք դուք·

—Կը սիրէի զձեզ··· սէրս կը յիմարացնէր զիս··· խիղճս կորսուի·

—Կը ներէի ձեզ, եթէ փոխանակ ինձ հետ ամուսնանալու, փոխանակ համբոյրներս եւ գգուանքներս ընդունելու, փոխանակ ինձմէ գողնալու զայնս,—ո՛հ, նայէ՛ք կը պատճառէ ինձ այս,—եթէ փոխանակ ասոնց, գայիք ամեն բան խոստովանէիք ինձ զղջալով· Ցայնժամ թերեւս անիծէի զձեզ· Այսօր ալ կը ներէի ձեզ··· Սակայն կնութեան առնելով այն մայրն որ կը պաշտէր զձեզ և որուն երկու զաւակները գողցած էիք անլուր անգթութեամբ, ոճիրէ աւելի բան մ'ըի գործ կը դնէիք· ոճրի վրայ յաւելեալ սրբապղծութի՛ւն էր այս· Ո՛չ, կոմս, չե՛մ կրնար ներել ձեզ···

Տաժանելի լռութեան վայրկեան մը յետոյ կոմսուհին շարունակեց·

—Գնացէք բերէք Սամսոնն եւ Ժան-Մարգը··· Չէ՞ք հասկնար թէ տենդն արիւնս կը վառէ եւ կը փափաքիմ ժամ առաջ տեսնե՛լ զիրենք·

Դուէզուա հնազանդեցաւ, առանց պատասխանելու, եւ դուրս ելաւ դանդաչելով·

Պիտի երթար Սամսոնի դուռը զարնել, երբ իւր ետեւէն ննջարանին մէջ լսեց երագ քայլեր որք կը մօտենային·

Գլուխը դարձուց եւ տեսաւ Պաւիկուն· պաշտպանը նշաններ կ'ընէր եւ դէմքն այլայլած էր·

—Պարոն կոմս, կ'ըսէր, պարոն կոմս···

Եւ վազած էր, կամ բուռն յուզման մը տագնապանաց մէջ կը գտնուէր, որովհետեւ չէր կրնար խօսիլ··· եւ դժգո՛յն էր·

—Ի՞նչ կայ, ըսաւ Դուէզուա, որ սիրտը կը ճնշուէր նախազգացումէ մը·

Պաւիկու, բռնէ անձին ընելով, կը ջանար հանդարտիլ·

—Պարոն կոմս, աւելորդ է զարնել Պ· Սամսոնի դուռը··· Պ· Սամսոն քանի մը վայրկեան առաջ դուրս ելաւ···

—Ա՞յս ժամուս·

—Այո, և Պ· Գլէման ևս···

—Ի միասի՞ն·

—Այո՛, ի միասին, բայց իրարմէ քանի մը քայլ հեռի կ'երթային··· Պահապանէն կը դառնայի երբ իրենց հանդիպեցայ··· Երբ զիս տեսան, իրենց վերարկուին տակ ծածկեցին բան մը, որուն տարօրինակ լինելը չատ լաւ նշմարեցի·

—Պիտի մենամարտի՞ն· Ա՛հ, տարաբաղդները·

Եւ ցած ձայնով, սոսկմամբ·

—Պիտի մենամարտի՞ն··· եւ եղբա՛յր են···

—Ես ալ այդպէս խորհեցայ, այո՛, շարունակեց Պաւիկու··· Զիս տեսած ատեն իրենց անհանգիստ եւ դժկամակ դէմքէն չատ լաւ հասկցայ·

—Ո՞ր կողմ կ'երթային, չէ՞ս գիտեր·

—Պարոն, եթէ Պաւիսատանի անտառին մէջ կը մենամարտին, ինչպէս հաւանական է, որովհետեւ տեսայ որ անդ կը մտնէին··· այդ տեսակ գործի մը համար միակ յարմար վայր մը կայ··· Արզաճ-Վէռը, գիտէ՞ք, ճիշդ այն տեղն ուր խեղճ Նադիվէլը գտնուեցաւ·

Բայց կոմսն ալ մտիկ չէր ըներ նմա· Բառ մը միայն լսած էր, Արզաճ-Վէռ··· Ալ մէ՛կ խորհուրդ, մէ՛կ դիտաւորութիւն ունէր, արդիլել այդ ոճիրն ի կատար ելնելը, նետուիլ այդ երկու մարդոց միջեւ, որք, իրարու վրայ կրակ ընելով, եղբայրասպանութի՛ւն մը պիտի գործէին·

Երկու ոստիւնով գաւիթն իջաւ·

Երբ Գլէման դուրս ելած էր, որպէս զի սպասաւորաց միտքը կասկած մը չլինայ, հրամայած էր որ իւր ձին թամբեն, եւ յամրաքայլ հեռացած էր, շրջագայողի մը գնացքը կեղծելով·

Ձին պատրաստ էր երբ կոմսը վար իջաւ·

Դուէզուա թամբին վրայ նետուեցաւ, եւ ուժով մը խթելով ձին, կայծակի պէս մեկնեցաւ անտառին ուղղութեամբ·

—Երկու եղբայրնե՛ր, կը մռմռէր··· սոսկալի՛ բան է այս··· Եւ այս ամենն իմ յանցանքս է··· Գէ՛թ ժամանակին հասնէի··· Եւ եթէ երկուքէն մին մեռա՛ծ է··· հոգ չէ թէ որը· Ի՞նչ ըսելու է կոմսուհւոյն···

Եւ խթանները կը մխէր ձիուն որովայնին մէջ, դաշտաց մէջէն երթալով, դժոխային արշաւով ցատքելով ցանկերուն եւ փոսերուն վրայէն···

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական Ժողովն իւր շաբաթական նիստն ըրաւ երէկ ատենապետութեամբ Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

Տ. Խորէն քահանայի մէկ տեղեկագրոյն վրայ նկատողութեան առնլով Ռումանիոյ ազգային վիճակն, որոշեց վերջնական տնօրինութիւն մ'ընելէ առաջ, խորհրդակցիլ Գեր. Խորէն Նար-Պէյ Սրբազանի հետ։

Քղիի առժամեայ առաջնորդական փոխանորդ կարգեց Արժ. Ահարոն վարդապետը՝ ցվերադարձ Խարախանեան Արժ. Ներսէս վարդապետի որ այժմ Տիգրանակերտ կը գտնուի այցելու հովուի պաշտօնով։

Ժողովը տեղեկանալով որ Քարբերդի վանուց հասոյթներու խնդրոյն առթիւ անհամաձայնութիւնք ծագած են տեղւոյն ազգային և առաջնորդական տեղապահ Շիշմանեան Գեր. Ղեւոնդ եպիսկոպոսի միջեւ, որոշեց գրել Ն. Գերապատուութեան որպէս զի չմիջամտէ վանուց ներքին գործերուն, ընդունի Արժ. Տ. Սահակ քահանայի հաշիւներն և խաղաղասիրութեամբ բառնայ դժգոհութեան առիթ տուող պատճառներն։ (Վերոյիշեալ խնդրոյն պարագաները պատմող հեռագիր մ'ըստացած ենք Քարբերդէն, զոր աւելորդ կը համարինք հրատարակել, ըստ որում Կրօն. Ժողովն իւր տնօրինութիւնն ըրած է այս մասին։)

Յետոյ Ժողովը խորհրդակցութիւններ ունեցաւ օրուան կարեւոր խնդրոյն վրայ և որոշեց յառաջիկայ ուրբաթ օր վերստին նիստ գումարել։

* * *

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ լինելով կը դարմանուի բժշկաց ձեռամբ։ Բժիշկներն յանձնարարած են Ն. Ամենապատուութեան կատարեալ հանգստութիւն։

* * *

Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հայրը կիւրակէ օրն այցելութիւն տուաւ նաեւ Վսեմ. Սէրվիչէն էֆէնտիի, որոյ անուան տօնախմբութիւնն էր, և յետոյ ըստ յանձնարարութեան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, Բերայէն Սկիւտար անցնելով, Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ շինութիւնն աչքէ անցուց։

ԳԱԼՖԱԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Բարեպաշտ ոմն՝ որ ի վաղուց անտի թէ՛ [illegible] պաշտպանած կ'օժանդակէ, այս անգամ եւս Պաթաւիրքնակ հայ գաղթականութեան հետեւեալ բարեսէր անձերէ 360 ֆիօրին (33. 51 օսմ. ոսկի) հանգանակելով մեզ յանձնած է։

Մեծ. Տեարք		Ֆի.
Յովհաննէս	Յարութիւնեան	150
Մ. Գ.	Նահապետեան	50
Գ.	Տէր Գալուստեան	20
Յ. Մ.	Տէր Յովհաննէսեան	50
Գ. Մ.	Տէր Յովհաննէսեան	50
Աղանուր		20
Աստուածատուր	Թովմասեան	20
		360

Ուստի ներկայիւս պարտ անձին կը համարիմք մեր խորին շնորհակալութիւնն հրապարակաւ արտայայտել թէ՛ յիշեալ բարեպաշտ էֆէնտիին, որ չզլանար իւր նիւթական ու բարոյական աջակցութիւնն ի քաջալերութիւն Որբանոցիս հիմնադիր-Մօր և թէ՛ ամէն բարեսէր նուիրատուաց, որք բարեհաճած են իրենց դրամական նուէրներով մխիթարել խումբ մը կարեկցութեան արժանի որբ աղջիկ զաւակունք։

ՍՐԲՈՒՀԻ ՄԱՅՐԱՊԵՏ
ՆՇԱՆ ԳԱԼՖԱԵԱՆ
Հիմնադիր-Մայր աղջկանց Որբանոցին

ԱԶԴ

Պէշիկթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ վագֆէն Իսկիւտար Իճատիյէ Կարապետ Գալֆա փողոց 45 թիւ և Զարպհանէլի Մարտիրոս փողոց 3 թիւ ընդ ամէնը 990 կանգուն գետնին տէր՝ Սամաթիոյ բնակիչներէն Տիւլպէնտճի Աբրահամ Պետրոսեան անուն անձին անզաւակ մեռած ըլլալն տեղեկանալով, Թաղ. Խորհուրդս նորա ստացուածքն եղած յիշեալ գետինը մահլուլ նկատելով ծախելէ առաջ, պարտ զգաց ներկայիւս ազդարարել ի լրագիրս թէ՝ հանգուցեալ Տիւլպէնտճի Աբրահամ Պետրոսեան անուն անձն եթէ իւր մահուընէ վերջը ժառանգորդ թողած է, ժառանգորդք պարտին թուականէս սկսեալ մինչեւ երեք ամիս Խորհրդարանս ներկայանալ, ի ձեռին ունենալով իրենց ժառանգորդութիւնն հաստատող պաշտօնական վկայագիր։

Սոյն պայմանաժամ'ու լրանալէն յետոյ, Խորհուրդս յիշեալ 990 կանգուն գետինն մահլուլ նկատելով, ի վաճառ պիտի հանէ։

ի Դիւանէ Թաղ. Խորհրդոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Մ. Ա. ԽԻՒՏԱՎԵՐՏԵԱՆ ԳԷՈՐԳ
1887 Հոկտ. 25 ԱԼԱԼԸՄՃԵԱՆ
Պէշիկթաշ
1301 5—8

ԱԶԴ

Ուսումնական Խորհրդէն վկայեալ փորձառու ուսուցիչ մը, որ թէ՛ տան և թէ՛ վարժարաց մէջ ուսուցչի և տնօրէնի պաշտօններ վարած է և ծանօթ է իւր մանկավարժական եւ գրական բազմաթիւ հրատարակութեամբք, կը փափաքի պաշտօն մը գտնել թէ՛ տան և թէ՛ մերձակայ գաւառաց մէջ։ Կ'ըստանձնէ նաեւ մասնաւոր դասեր։ Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։

1311 3—3

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԶԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Երկէրիի կառավարիչ անուանեցաւ Շապին Գարահիսարի նախկին կառավարիչ Վէհպի փաշա։

Նէյմէնի կուսակալութեան օգնական անուանեցաւ Թէքէի նախկին կառավարիչ Ալի էֆէնտի, որում Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ այս առթիւ։

* * *

Սանճէքի Միւթէմայիզ աստիճան տրուեցաւ Նարտէի օսմանեան հիւպատոս Էսատ պէյի։

Սալիսէի աստիճան՝ Գավալայի կրթական Ժողովի նախագահ Ահմէտ Թաւֆիգ էֆէնտիի։

* * *

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Դամասկոսի երեւելիներէն Պարուտի Զատէ Մէհմէտ պէյի։

ՊԱՐՈՆ ՀԻՐՇԻ ԽՆԴԻՐԸ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողով մը, զոր կը կազմեն Պետական Խորհրդոյ Բարձր. Նախագահն և Դատական ու Կրթական Վսեմ. Նախարարք, երէկ ի նիստ գումարեցաւ և զբաղեցաւ Պարոն Հիրշի խնդրովն։ Բանակցութեանց պահ մը ներկայ գտնուեցաւ Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Նորատունկեան Վսեմ. Գաբրիէլ էֆէնտի։

—Կ'ըսուի թէ Պարոն Հիրշ մայրաքաղաքս պիտի գայ և իւր ու կայս. կառավարութեան միջեւ կեցած անհամաձայնութեան կարգադրութիւնը պիտի որոշուի։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երէկի Սուրհանդակաւ առնուած եւրոպական լրագրաց մէջ հետեւեալ հեռագիրը կը գտնենք Սոֆիայէն.

16 Նոյեմ. (Ն. Տ.) Երէկ, Նախարարաց խորհուրդն որոշեց կարգադրել Արեւելեան Ռումէլիի կողմէ Բ. Դրան վճարելիք հարկին [illegible] մը պիտի սկսի յառաջիկայ յունուար 1 էն, Մնացեալ մասը պիտի հատուցուի տարեվճարով։

Այս կարգադրութիւն առժամեայ է մինչեւ որ Ազգային Ժողովոյն հաղորդուի։

16 Նոյեմբեր։ —Այսօր հարցում մը ուղղուեցաւ Երեսփոխանաց Ժողովոյն մէջ թէ կառավարութիւնն ի դատ պիտի կոչէ՞ 1886 օգոստոս 9 ի պետական հարուածին հեղինակները։

18 Նոյեմբեր։—Ստրանսքի նախարարը ծանոյց Կղեմէս մետրապոլտին թէ տեղւոյն սինոդի գումարումը, զոր ինքն հրաւիրած էր, ապօրինաւոր է և թէ անոր տալիք բոլոր որոշումները չեղեալ պիտի նկատուին, վասն զի Ֆերտինանտ իշխանը միայն իրաւունք ունի պատուոյ նախագահ լինիլ այդ սինոդին որոյ գումարումը զեկուցուած չէ Ն. Բարձրութեան։

19 Նոյեմբեր.—Այս առաւօտ, Սլիվնիձայի յաղթանակի տարեդարձին առթիւ գոհաբանական աղօթքներ մատուցուեցան։ Քաղաքը զարդարուած էր դրօշակներով։

* * *

Ֆերտինանտ Իշխանն եւ Պուլկարք համակրանք եւ բարեկամութիւն կը գտնեն ոչ միայն յԱւստրիա, Անգլիա, Իտալիա, Անգլիա և Գերմանիա, այլ նոյն իսկ ի Ռուսիա՝ այն մարդոց քով որք կոչուած են համասլաւեան շահուց ծառայել ի Պալքան։ Այսպէս, Էրնռօթ զօրավարը զոր Բեդերսպուրկի կառավարութիւնը կը փափագի Սոֆիա ղրկել իբրեւ խնամակալ անդ օրինաւոր վիճակ մը հաստատելու համար, վերջին օրերս յիշատակագիր մը յանձնած է առ Պ. Կիրս, ի նպաստ Պուլկարաց։

Էրնռօթ զօրավարը լաւ կը ճանչնայ Պուլկարիան ու պուլկար ժողովուրդն այն թուականէն յորում պատերազմական նախարար էր այն պահպանողական նախարարութեան մէջ ուր ներքին գործոց նախարար էր Պ. Նաչէվիչ, ինչպէս է և այժմ։ Զօրավարն այն համոզումն ունի թէ կառավարութիւն մը որուն աջակից կը գտնուի Պ. Նաչէվիչ եւ պահպանողական կուսակցութիւնը, լաւագոյն զգացումներ կը տածէ Ռուսիոյ նկատմամբ։ Թէ բաց աստի, ինք (զօրավարն) իւր պուլկար բարեկամաց միջոցաւ իմացած է թէ Ֆերտինանտ Իշխանը շատ լաւ կը ճանչնայ թէ Ռուսիա իրաւունք ունի վայելելու երախտագիտութիւնն այն երկրին զոր ազատագրած է։ Ընդհակառակն, ըստ տեղեկութեանց Էրնռօթ զօրավարին, Ֆերտինանտ Իշխանն հաստատապէս որոշած է՝ անգամ մը իւր ընտրութիւնը Տէրութեանց կողմէ ընդունուելէն յետոյ՝ իւր ժողովուրդը կառավարել այն եղանակաւ որ ռուսական ազդեցութիւնը ծաւալի ի Պուլկարիա — [illegible]

Զօրավարը կ'ըսէ թէ Ֆերտինանտ իշխանը փառասէր է, սակայն յեղափոխական ձգտումներ չունի։ Ընդհակառակն կ'ուզէ իւր փափաքած նպատակին հասնիլ օգնութեամբ գերիշխան պետութեան և բնական պաշտպանին սլաւ ժողովրդոց։

Զօրավարն իւր տեղեկագիրը կը վերջացունէ յայտնելով թէ արդի Պուլկարիոյ վրայ իւր տեղեկութեանց մեծագոյն մասն ստացած է Պ. Նաչէվիչէ, իւր նախորդ պաշտօնակցէն, որուն հետ սերտիւ բարեկամ է տասն տարիէ ի վեր, և այս բարեկամութիւն խանգարուած չէ բնաւ ամենափոքր թիւրիմացութեամբ մը։

ԴԱՏԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Դատական բարենորոգմանց յանձնաժողովն իւր նիստերը կանոնաւորապէս կը շարունակէ ի Բ. Դուռն։ Յանձնաժողովն այժմ քննութիւններ կը կատարէ դատական այն պաշտօնէից նկատմամբ որք ի դատ կոչուած են, նոյնպէս կը փնտռէ այն պատճառներն որովք այլ և այլ կողմերէ եղած բողոքներու վրայ պաշտօնանկ եղողները վերստին պաշտօնի կոչուած են։

Յանձնաժողովն գաւառներէ տեղեկութիւն կը պահանջէ հարցաքննիչ դատաւորաց վիճակին վրայ և որոշած է վճռաբեկ ատենի անդամներէ երկուքը գաւառները ղրկել իբր քննիչ։ Իրեն յանձնուած բողոքագրոց մասին եւս կատարեալ քննութիւններ կը կատարէ և պաշտօն յանձնած է Պաղտատի Նախկ Խօճէր էֆէնտիի քննել տեղւոյն դատական գործոց վիճակը։

Թուրքէ, այս առթիւ ծանուցանելով որ Տիարպէքիրի Վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին նախագահ Մէհմէտ պէյ, որ այժմ մայրաքաղաքս կը գտնուի, 5000 ոսկւոյ չափ գործեր դարձուցած է և որոյ դէմ բողոքներ հասած են բարձրագոյն պաշտօնատանց, կը յուսայ թէ դատական յանձնաժողովը նկատողութեան կ'առնու այս կարեւոր խնդիրը։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Ելմտական բարենորոգմանց յանձնաժողովն եւս երէկ ի նիստ գումարեցաւ և կառավարական պաշտօնատանց ոմանց հաշուակալներն իւր ներկայու[illegible]րեց հասոյթից և ծախուց վրայ։

Յանձնաժողովը գրեց գաւառաց վճարել այն 350,000 ոսկւոյ գումարն որ Տէրութեան ընդհանուր հասոյթէն յատկացուած է անհրաժեշտ յանձնարարութեանց վճարման որոց համար հսկողութեան իրաւունք մը վերապահեց։ Յանձնաժողովը նոյնպէս հարկ եղած ձեռնարկներն ընել սկսած է որպէս զի, Վեհ. Սուլթանի կրկին հրամանաց համաձայն, կառավարական բոլոր պաշտօնէից ամսաթոշակք ժամանակին վճարուին կանոնաւոր կերպիւ։

ՀՌՈԴՈՍԻ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

Կը լսուի թէ Արշիպեղագոսի կղզեաց կուսակալ Աքիֆ փաշա Հռոդոս գնացած էր քննելու համար կղզւոյն անգլիական փոխ-հիւպատոսին դէմ եղած անարգանաց առթիւ ծագած միջադէպն։ Աքիֆ փաշա պէտք եղած քննութիւնը կատարելով խնդիրը կարգադրած և Հռոդոսէ մեկնած է։

Անգլիական փոխ հիւպատոսն անարգող սպայն Դարդանէլ բերուած և անդ բանտարկուած է։

Միւս կողմէ, տեղական կառավարութիւնը նկատելով որ փոխ-հիւպատոսը քաղաքավարութեան հակառակ ընթացք մը բռնած էր և բաց աստի հիւանդութեան նշաններ ալ ցոյց կու տայ, նորա փոփոխութիւնը խնդրած է։ Ասոր վրայ անգլիական դեսպանատունն յանձնարարած է Զմիւռնիոյ ընդհանուր հիւպատոսին երթալ ի Հռոդոս։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ՁԵՌՆԱՐԿՔ

Պերուժ քաղաքը կազով լուսաւորելու արտօնութիւն ստացող ընկերութեան աշխատութիւնք առաջ կը տարուին։

Պոլսոյ, Սկիւտարի, Գատըգիւղի, Ադր. Պոլսոյ և Պրուսայի համար ևս նմանօրինակ արտօնութիւններ ստանալու մտօք խնդրագրեր մատուցուած են Բ. Դրան։

—Սելանիկ քաղաքը կազով լուսաւորելու արտօնութեան շահագործման ընկերութիւնը վերջնապէս կազմուեր է ի Լոնտոն, երբ օսմ. ընկերութիւն. Կ. Պոլսոյ մէջ բաժնեթուղթք չպիտի հանուին։

—Տէրքոսի ջուրը՝ Ռամիզ Չիֆլիկի ճամբով Պոլսոյ կողմն անցունելու համար աշխատութիւնք սկսան շաբաթ օրը։

—Պ. Ցօնօֆ նոր ներկայացուցիչն է Պ. Մաչու՝ որ ընկերակցութեամբ իւր քարտուղարին, Պ. Պլումի, շաբաթ օրը տեսակցութիւն մ'ունեցաւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարին հետ։

—Էրէյլիի գետնածխոյ հանքաց շահագործման համար ներկայացեալ առաջարկները մերժուեր են և հաւանական է որ ընդունելի եղանակի մը ներքեւ ներկայացուին վերստին։

—Վիէննայի Լէնտէր Պանք դրամատան ներկայացուցիչ Պ. Նէքտ մայրաքաղաքս եկած է երկիրն ուսումնասիրելու և քննելու համար թէ ինչ արուեստական ձեռնարկութիւնք կան որոց կարելի է ձեռնամուխ լինել։ Կ'ըսուի թէ յիշեալ դրամատունը մտադիր է մէկ կամ մէկ քանի մասնաճիւղեր հաստատել ի Թուրքիա, Քրէտի Լիոնէյին նման։

* * *

Գերմանական ու պարսկական դեսպաններն և ռումանական դեսպանատան գործակատարն երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Արտաքին գործոց նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշա, որ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, սկսած է ապաքինիլ և մօտ օրէն իւր պաշտօնի գլուխը պիտի անցնի։

—Սուրէյի Հիւմայունի տնօրէն Հիւսէյին Ֆիքրի էֆէնտի երէկ մայրաքաղաքս ժամանելով ուղղակի կայս. պալատ գնաց և անդ երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի միջոցաւ արժանացաւ Վեհ. Սուլթանի մեծարանաց։

—Իբր հիւր մայրաքաղաքս գտնուող գերմանացի մէկ քանի սպայք, գերմանական դեսպանատան միջոցաւ, փափաք յայտնած էին տեսնել կայս. թանգարանի հնութիւններն։ Արդ. Վեհ. Սուլթանը պէտք եղած արտօնութիւնը շնորհած լինելով, սոյն սպայք ընկերակցութեամբ կայս. թիկնապահի մը՝ երէկ այցելեցին կայս. թանգարանն ինչպէս նաև Պէյլէրպէյի և Կէօք Սուի պալատները։

—Պոլսոյ նախնական դատարանի նախկին առաջին նախագահ Նիւզլէ Պէյսիմ պէյ, որ մէկ ու կէս տարիէ ի վեր անկողնոյ կը ծառայէր, մեռաւ և յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ մեծ հանդիսիւ։

—Մուխպիր կը ծանուցանէ թէ Օսմ. Պանքային կողմէ վերջերս կայս. կառավարութեան եղած փոխատուութեան գումարը— շուրջ 30,000 ոսկի—պիտի հատուցուի Այտընի նահանգին սնտուկէն։

—Աւստրիոյ Կայսրուհին որ Ալպանիոյ ծովեզերեայ քաղաքները կայցելէր, օդերուն գէշութեան պատճառաւ կանգ առեր է ի Վալոնա։

[illegible] Թեհրանի անգլիական դեսպան Պ. Տօքթէօռ Ֆասօն, որ աստի իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

—Պապական Նուիրակ Տ. Պօնէդի երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին նախագահութեամբ կազմեալ Նախարարական Յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ և մինչեւ իրիկուն զբաղեցաւ Սուէզի ջրանցքին չէզոքացման խնդրովն։ Յանձնաժողովն որոշեց կրկին անգամ ի նիստ գումարել։

—Բերայի Նոր Թատրոնն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պ. Բօքըլէն (բարիզեան հանրածանօթ դերասանը) իւր խմբին հետ մայրաքաղաքս կը հասնի յառաջիկայ երկուշաբթի և Բերայի մէջ երկու ներկայացում տալէ յետոյ, Աթէնք պիտի երթայ։

—Եգիպտոսի հանրային պարտուց վարչութեան աւստրիական պատուիրակ Պ. Վէչէրա մեռեր է ի Գահիրէ։ Պ. Վէչէրա մայրաքաղաքիս աւստրիական դեսպանատան մէջ քարտուղարի պաշտօն վարած լինելով բազում տարիներ, ծանօթ է աստ։

—Մանիսայի մօտ Քարա-Չիֆլիք կոչուած ագարակին մէջ կատաղի ընդհարութենէ մը յետոյ ձերբակալուած Խրիստօս Վուլկարոս անուն չարագործին հարցաքննութիւնը, որ կը կատարուի Զմիւռնիոյ մէջ, կարեւոր յայտնութիւններ յառաջ բերեր է։ Այդ Խրիստօսն է եղեր Թիրէցի Հաճի Ալի փաշայի սպանիչն և աւազակապետն այն խմբին որ շուրջ մէկ տարի առաջ Ֆօթինէօս անուն երիտասարդ մը ձերբակալած էր իւր Այ-Եօրկի անուն ագարակին մէջ։ Երիտասարդն իր յափշտակչին դէմ հանուելով, ճանչցեր է զնա և միանգամայն յայտարարեր է թէ Եանի Բուժէլիօզի անուն մարդ մը, որ այս պահուս բանտը կը գտնուի, Խրիստօսի մեղսակցաց մէն է։

—Իզմիրի ոստիկանութեան պաշտօնական տեղեկութեանց նայելով, արիւնահեղ կռիւ մը տեղի ունեցեր է ոստիկանաց և Ալէքօ, Էօմէր ու Մուստաֆա անուն աւազակաց միջեւ որք Տէմիրճի և Պատրը գաւառակները կ'ասպատակէին։ Կռիւը տեղի ունեցեր է Եէնիճէ-Թէփէ կոչուած տեղն ուր ձերբակալուեր է Էօմէր, իսկ իւր ընկերք խոյս տուեր են, բայց վիրաւորեալ լինելով, յոյս կայ որ ձերբակալուին։

—Եզզիառէն կը գրեն թէ գաւառին քանի մը գիւղերուն մէջ ժանտատենդը կոտորածներ կ'ընէ, եւ թէ տեղական իշխանութեանց զեկուցման վրայ, կառավարութիւնը պէտք եղած միջոցներ, ձեռք առած հիւանդութեան առաջքն առնլու համար։

—Անգլ. դեսպան Սըր Ուիլիըմ Հուայթ ցաւակցական նամակ մը գրեր է առ Պ. Շարլըըն Հուիթալ որոյ որդին՝ Օսքար՝ մեռաւ վերջերս աւազակաց ձեռքէն կրած չարչարանացը պատճառաւ։

—Հաքիքաթ ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ սա պարագային վրայ թէ Բերայի եւ շրջակայից մէջ սատկած ձիերու գլուխները փոխանակ ծովը նետուելու, Շիշլիի մօտ տեղեր կը ձգուին եւ օդը կ'ապականեն։

—Շիրքէթի Խայրիէի տնօրէն Վսեմ. Հիւսէյին պէյ որ բաւական ժամանակէ հետէ հիւանդ էր, մասամբ ապաքինած լինելով, առջի օրը կրցաւ կառքով պտոյտ մ'ընել։

—Սոֆիայի ֆրանսական ընդհ. հիւպատոսը Մարսիլիայէն մայրաքաղաքս հասաւ։ Շաբթուս վերջը մայրաքաղաքս կ'սպասուի ռումանական դեսպան Պ. Պալաչեանօ։

—Բերայի Նոր Թատրոնի նախորդ առաջին երգչուհի Օր. Րիքարտի, որոյ հրաժարեցուցման պարագաները ծանօթ են, դատ բացած է Պ. Բլօտիէի դէմ իր պայմանագրոյ խզման համար։ Այս դատ պիտի տեսնուի ֆրանսական հիւպատոսարանին առջեւ։

—Լ. Հէրըլտի Իզմիրի թղթակիցը կը գրէ նոյեմբ. 4 թուականաւ. — «Ճշմարիտ ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ երէկ, միջօրէին, ի Ֆարտի փողոց ընդ մէջ սրճարանապետաց և Թուրքերու։ Երկու հոգի մեռան և չորս հոգի վիրաւորեցան։ Այս անաւասի վրայ մը հետեւեալ կերպիւ պատմեց ինձ այս կռուին պարագաները։ Կուսարարք՝ որոց երկուքն յայտ փառահամբաւ մարդիկ են՝ անաւասուն երեք Թուրքերու հանդիպած էին խաղարանի մը մէջ։ Այս վերջինք կը կորսնցնեն իրենց ունեցած բոլոր դրամն որ կլորիկ գումար մը կը հասնէր, և ամեն ինչ կորսնցնելէ յետոյ միայն կ'անդրադառնան թէ խաբէութեանց զոհ գնացած էին։ Միջօրէին, Թուրքերը լաւ մը զինուելէ յետոյ, Ֆարտի փողոցի սրճարանը կերթան, ուր կը գտնուէին գիրենք կողոպտողները և կը պահանջեն իրենց կորուսած դրամը։ Այս պահանջն մ'ընդհանուր կռուոյ մը շարժառիթ կը լինի որ կ'անցնի բոլոր Թաղեցիները։ Թուրքերը զէնք կը հանեն, սրճարանապետք ատրճանակի հարուածներ կը պարպեն և հուսկ ուրեմն երբ զինուորական իշխանութիւնը կը հասնի երկու մեռեալ միայն կը գտնէ, երկուքն ալ խալամ։ Գալով վիրաւորելոց և մարդասպանաց, ասոնք, ըստ սովորութեան, ժամանակ ունեցած էին փախչելու։ Այս առաւօտ Ֆարտի փողոցի բոլոր սրճարանները և խանութները փակուեցան և անոնց տէրերը բանտարկուեցան որպէս զի տեղեկութիւն հաղորդեն այս գործին վրայ։»

—Իզմիրի, Մանիսայի և Ալաշէհիրի լեռանց վրայ առատ ձիւն տեղացեր է [illegible] և ծածկուած են ձիւնով։

—Ատանայէն կը գրեն թէ վերջին օրերս տեղացող յորդահոս անձրեւը պատճառաւ Մէրսին-Ատանայի երկաթուղւոյ գծերը մեծապէս վնասուեր են։

—Կատղած շունէ խածնուած զինուորական մը այս օրերս Զէյթուն փաշայի ներկայանալով, դարմանուած է Բաստէօռեան դրութեամբ։

—Ռուսական Բօյէճ և ամերիկեան Քինէլէմէթ մարտանաւք Իզմիրի նաւահանգիստէն մեկներ են, առաջինը գնալ Եաֆա և երկրորդը Սամոս ուղեւորելու համար։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց Ատանայի նախորդ և Էնկիւրիի նորընտիր տէֆտէրտար Րիֆաթ պէյ։

—Անցեալ շաբաթ օր Պէշիկթաշ Թէշվիգիյէ թաղը խրճիթի մը մէջ բնակող Թուրք կին մը իւր չորս ամսու զաւակն օրրոցին մէջ դնելով ինքն եւս կը քննանայ։ Նոյն միջոցին սենեկին մէջ գտնուող կատուն օրրոցին վրայ նետելով մանկան բերնին վրայ կը պառկի որով շնչառութիւնն արգիլելով փոքրիկ տղան խեղդամահ կը լինի։

ԱԶԴ

Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել իւր բոլոր յաճախորդաց եւ գաւառաց թղթակիցներուն թէ, իւր ուղեւորութենէն դարձած ու պատրաստ է ամէն լեզուէ գրքերու, գլոբոսային պիտոյից եւ թղթեղինաց ու այլոց վերաբերեալ ամէն յանձնարարութիւն կատարել դիւրամատչելի պայմաններով կամ պարզ քօմիսիոնով։

Կը վաճառէ պատի եւ գրպանի ամէն տեսակ Օրացոյցներ, Բարիզէն բերել կուտայ գիրք, [illegible], եւ հանդէսներ. մեծ քանակաւ կը ծախէ եւ կը ծախէ թուղթ եւ այլ [illegible] գործածուած [illegible]։

Մանրամասնութեանց համար դիմել գրով կամ անձամբ առ Զ. Թորոսեան, Թղթավաճառ Պոլսոյ մեծ մաքսի կարգ թիւ 46։

1315 1—3

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Բարիզ, 20 Նոյեմ.

Հանրապետութեան Նախագահը, զանազան անձնաւորութեանց հետ ունեցած տեսակցութեանց միջոցին, հաստատ որոշում յայտներ է չհրաժարելու։ Կը յուսայ թէ պիտի յաջողի կազմել նոր Նախարարութիւնն։ Եթէ այս գործին մէջ անյաղթելի դժուարութեանց հանդիպի, պիտի հրաժարի, Խորհրդարանին ուղղեալ յայտարարութեամբ մը իւրոց արդի կացութեան վրայ իւր զգացումն յայտնելէ յետոյ առ երկիրն։

Բարիզ, 21 Նոյեմ. առ.

Հանրապետութեան Նախագահն երէկ խորհրդակցեցաւ Պ. տը Ֆրէյսինէի և ապա Պ. Կոպլէի հետ. յետոյ կոչել տուաւ զՊ. Գլէմանսօ այս առաւօտեան համար։

Բարիզ, 21 Նոյեմբեր, կէս օր.

Հանրապետութեան Նախագահն այս առաւօտ Պ. Գլէմանսոյի առաջարկեց նոր նախարարութիւնը կազմելու պաշտօնը։ Պ. Գլէմանսօ պատասխանեց թէ պատրաստ էր ընդունիլ այս գործ, բայց թէ, ըստ իւր կարծեաց, արդի կացութիւնը կնճռոտած էր Նախարարական խնդրէն տարբեր ուրիշ տարրերով։ Երեկոյին Էլիզէի մէջ նոր խորհրդակցութիւն մը տեղի պիտի ունենայ Հանրապետութեան Նախագահին, Պ. Գլէմանսոյի և քաղաքական զանազան անձնաւորութեանց հետ։

Բարիզ, 21 Նոյեմ. երեկոյ.

Պ. Պ. տը Ֆրէյսինէ, Կօպլէ, Ֆլոքէ և Գլէմանսօ այս երեկոյ խորհրդակցեցան Հանրապետութեան Նախագահին հետ։

Ոչ մէկ որոշում տրուեցաւ։

ՑԱՐԻՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՆ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Պետերսբուրկ, 21 Նոյեմ.

Ցարն և կայսերական ընտանիքը վերադարձան Կաչինայի պալատը։

ՊԱՐԱՊ ԳՈՐԾԱՒՈՐՔ ՅԱՆԳԼԻԱ

Լոնտոն, 20 Նոյեմ.

Պարապ գործաւորք այսօր նոր միթինկ մը գումարեցին ի Հայտ-Բարք. ոչ մէկ խռովութիւն պատահեցաւ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 10 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	110
3 » » » (վճռելին)	109 5/8
3 Բարիզի » (պանքայի)	23
3 » » » (վճռելին)	23 07 1/2

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

			Գահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միջոց. 1.)	Սէրի Գ.	կ.	15 12
Պօրսայի գոցուելէն վերջը	»	»	15 12
Բերայի մէջ	»	»	— —
Առաւօտուն բացուելուն	»	»	15 12
Բարձրագոյն գին	»	»	15 12
Նուաստագոյն »	»	»	15 12
Կէս օրին	»	»	15 12

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	37 27
Այս առաւօտ	37 27
Կէս օր	37 21

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն 1858) 1862)	A	Սէրի	24 20
» 1860) » 1863) » 1872)	B	»	14 10
» 1865) » 1869) » 1873)	C	»	0· 15 12

ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹՔ

Ռօսիւէլմէ Քէնէրալ	Անգլ. Լ.ր.		4 7
Քրէտի Լիոնէյ	Գ. կ.	Օսմ. »	6 30
Պանք տը [illegible]		»	6 15
Սօս. Շանմէ է վաբէօր		»	3 25
Թրամվէյ		»	347 1/2
Ռումէլի երկաթուղի		Ֆր.	34 5/8
[illegible]		»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		»	101

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի գները չեն հասած։

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 21 Նոյեմ. Ժ. 10 և 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քօնսօլիտէ	14
Եգիպտական	372 50

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԽԱՐԲԵՐԴ, 21 Հոկտ.

Ազգային գործեր յոյս կու տան թէ պիտի ստանան բարւոք վիճակ մը մօտ ժամանակաց մէջ, որուն սրտով ու հոգւով փափաքող կը մնայ անձնիւր Խարբերդցի հայ բաց ի Պետրոս վարդապետէն։

Դատեմի և Խուլէի վանաց կալերը չափել տեղաւորելու համար նշանակուեցան Առաջնորդարանի կողմէ երկու վստահելի անձինք, իսկ Սուրբի վանքի հասոյթք առժամս յերերի կ'երեւին մնալ և այսնկատմամբ դժուարութիւն հանողն է Պետրոս վարդապետ. միշտ կ'ըսուի թէ կը թելադրէ վանքի մաբապաններն որ բան ցոյց չտան որ և է մէկուն, որ նշանակուած կ'ըլլայ այն Տեղապահ Սրբազանէն չափելու և ամբարելու։

Գեր. Շիշմանեան սրբազան Կրօն. և Աշխարհ. խառն յանձնաժողովոյ մը միջոցաւ կը շարունակէ կարգի դնել ընթացիկ գործերը թէեւ, բայց կասկածելի այն կը մնայ աչքերի առաջ, որ մի այսպիսի վարչաձեւ տկարութեան մը մասնաւ այնքան մեծ գործերի հանդէպ և բանը նախկին չփոթ ճանբան իյնայ։ Կ'ըսենք թէ՝ քանի որ առաջնորդական ընտրութեան ելք ու վախճան տարուանը ամբողջ գործ է իր ամեն փափուկ պայմաններով, լաւագոյն այն չէ՞ր արդեօք, որ Գեր. Շիշմանեան Պատրիարքական փոխանորդի պաշտօնով տարւոյն մեծ գործերը վարէր. հիմայ երբ տեղապահ՝ կառավարական պաշտօնատանց առջեւ կարող չէ բան մ'ըլլալ կամ երեւել, որուն համար ժողովրդեան պէտքն ու պահանջն ալ անբացատրելի է. այս յոյժ կարեւոր կէտի վրայ Սրբազան Պատրիարք Հօր բարձր ուշադրութիւնը կը հայցենք ժողովրդեան կողմէ։

—Առաքելեան Յարութիւն վարդապետ գիւղերը քարոզիչ նշանակուած է Առաջնորդարանէն։

—Տ. Սահակ հայր Պատրիարքարանի հրամանաւ թողուց Դատեմայ վանուց վանահայրութիւն և Պոլիս կոչուեցաւ։

ՊԱՏԵՀ ԲԱՆՔ ԲԺՇԿԻՆ

Առանց խողովակի ջերմոցներուն վնասը. — Թէ ո՛ր են գաղղիական ախտի այլ և այլ սկզբնապատճառք. — Երկու անմեղներու պատմութիւնը. — Որկրամոլութիւն քահանայից և բժշկաց։

Այլ ևս ձմեռուան ցուրտն սկսաւ զգացուիլ. ամեն մարդ իւր սենեակը տաքցնելու փոյթն ունի. Քանի մը օր առաջ բարեկամի մը այցելութիւն տըւի. բարեկամս ալ ինծի պէս ցուրտի չկրնար դիմանալ, վասնորոյ կանխագոյն զետեղած էր սենեկին մէջ առանց խողովակի ջերմոց մը. Տեսայ որ շատ կոկիկ էր այս ջերմոց. սենեկին մէջ փոքրիկ տեղ մը միայն կը բռնէր. զայն դիւրաւ տեղափոխել կարելի էր. Անոր այրելիքը քարբիզ (կազ) էր. հաշուեցինք որ օրը 40 փարայի քարբիզ կ'օգտէր. Երկու ոսկիի կը վաճառէին զայն. ուստի առաջադրեցի ժամ առաջ գնել մէկ հատ մը. Այդէ՞կ որ չեմ աճապարեր նոյն օրն իսկ գնելու. . . . Իրիկունը բժշկական թերթերս կ'ընթեռնուի, երբ մէկէն ուշադրութիւնս գրաւեց Փարիզու բժշկական Ակադեմիայի ատենագրութեանց մէջ Տոքթ. Կրէհանի մի ուսումնասիրութիւնը. Գիտնական բժիշկը բնական պատմութեան Մուզէոնին մէջ կարգ մը փորձեր կատարած էր, յորոց կը հետեւցնէր թէ առանց խողովակի ջերմոցք բազմաբանակ [illegible] (խիստ թունաւոր կազ մը) արտադրելով գոց սենեկի մը մէջ, հոն գտնուող կենդանեաց արեան մէջ կը մտնէ ու կը հաստատուի. Մէկուկէս ժամու մէջ, շուն մը [illegible] վիրաւորուելով մեռած էր անխողովակ ջերմոցի մը արտադրութեամբք, յորում փայտի ածուխ կը վառէր. «Ոչ միայն ի բաց մերժել պէտք է անխողովակ ջերմոցները, այլ և պէտք է ապահովուիլ թէ խողովակ ունեցող ուրիշ ջերմոցներ յարմար կերպիւ շինուած են ծուխը քաշելու համար, որով միայն կարելի է ծանր պատահարներէ խուսափիլ»։

Հարկ չկայ յաւելու որ բոլորովին հրաժարեցայ առաջին նպատակէս, եւ փութացի խողովակով յանձնապակեայ ջերմոց մը գնելու. Կը յուսամ որ ընթերցողներս ալ կ'օգտուին իմ օրինակէս։

* * *

Ուսուցիչ Պ. Ֆուռնիէ նոյն Ակադեմիայի առջեւ կարեւոր ատենաբանութիւն մը ընելով հերքեց սա կարծիքը թէ գաղղիական ախտը միմիայն չուայտութեան արդիւնքն է. Այս կարծիքը յայտնողներ կ'ըսեն թէ «գաղղիական ախտին փոխանցումը ծաղկախտին, հարսանիթին, թիֆոյին, կեղծմաշկին եւայլն փոխանցման նման չէ, գաղղիական ախտը ոչ ոք կ'երթայ կը փնտռէ, պէտք է երթալ զայն փնտռել, պէտք է կամովին երթալ ենթարկուիլ անոր եւայլն»։ Այս կարծիքին հետեւանքը սա է որ, «ախտին առջեւն առնելու համար փոյթ չտարուիր. «Առ ի՞նչ կը ծառայեն, կըսեն, նախազգուշութեան միջոցք պաշտպանելու համար այնպիսի անձեր՝ որոնք շատ աղէկ կրնային նոյն իսկ իրենք զիրենք պաշտպանելու. Զմէ՞ կարգ մը ոստիկանական կամ կառավարական օրէնսդրութիւնք՝ իրագործելու համար բան մը՝ զոր լոկ անձնական գիտողութիւնք յաւագոյն և ապահովագոյն եւս պիտի իրագործեն եւայլն»։

Պ. Ֆուռնիէ նոյն իսկ իւր փորձառութեամբ կը վկայէ. ի մէջ բերելով այն 887 հիւանդները՝ զորս իւր բժշկութեան սկսելէն, այսինքն 27 տարիէ ի վեր ընդունած է իւր տան մէջ եւ որք ամեներին գաղղիական ախտի համար դիմած էին նմա. Այս 887 հիւանդաց 45ը միայն ափրոդիտեան ծնունդ չունին. Մնացած 842էն բոլորն ալ աստղիկեան ծնունդ ունին. Դիտելի է որ այս վերջնոց 366ը չնացող եւ 220ը ամուսնացած էին. Միւս 256 կանանց քաղաքային վիճակն անծանօթ էր. 366 չնացողաց 65ը թատրոնի կանայք էին. 220 ամուսնացեալ կանանց 164ը գաղղիական ախտ առած էին իրենց ամուսնոյ պատճառաւ. Այս վերջնոց 82ը չկարգուած առած էին ախտը, 39ը ամուսնանալէն ետքը։

Ասկէ կը հետեւի որ գաղղիական ախտ ունեցողներուն 100էն 19էն 20ը առած են այս հիւանդութիւնն առանց ցոփութեան անձնատուր ըլլալու. 100 ախտաւոր կանանց 24ը առած էին ախտն յայժ կանոնաւոր կեանք մը ունենալով հանդերձ. Գաղղիական ախտը կ'ապրի ու կը տարածի այսր ու անդր ոստոստելով. Ուրեմն նախազգուշութիւն հաստատելու ջանալ ցոփութիւնը պաշտպանել չէ, պաշտպանել է անմեղները, կիները եւ մանուկները ([illegible])

* * *

Այս առթիւ յիշեմ համառօտիւ ինչ որ գրեց [illegible] վերջերս Թուղթին մէջ. 45 ամեայ մարդ մը խորհուրդ հարցուց ինձ աչքի հիւանդութեան մը համար՝ զոր կասկածելի գտայ առաջին քննութեամբ մը. Երբ հարցաքննեցի զնա, ըսաւ որ «երկու ամիս առաջ պառաւ մը ցուռմ ([illegible]) կ'ընէր փոքրիկ տղու մը որ ազդրն անդին վէրքեր ունէր և որուն համար պառաւը կ'ըսէր թէ արեան ապականութիւն ունէր. Աղաչեցի որ զիս ալ ցոլէ, և պառաւն առանց սրբելու իւր գործիքն, իսկոյն ցոլեց կռնակս. Հոն վէրք մը գոյացաւ որ բաւական բանեցաւ. Ետքը մարմնոյս դուրս տուաւ, կարմիր կարմիր բաներ ելան հոս ու հոն. Հիմայ աչքս այսպէս եղաւ»։ Երկրորդ անգամ մը քննելով համոզուեցայ որ այս ամենն ոչ այլ ինչ էր բայց եթէ գաղղիական ախտ նոր սկսած և հաւանականաբար մանուկէն փոխանցուած. Աղաչեցի որ մանուկը մի անգամ տեսնեմ. բերին, տեսայ, նա ևս գաղղիական ախտ ունէր. Ո՞ւստի առած էր. Ուզեցի ծնողքն ալ տեսնել, և արդարև գտայ որ հայրը գաղղիական ախտ ունէր. Դարմանեցի մարդըն և բժշկուեցաւ. սակայն մեղք չէ՞ որ երկու անմեղներ այսպէս վարակուած էին ախտով մը առանց բնաւ ցոփութիւն ունենալու. Ուրեմն հազար անգամ իրաւունք ունի Պ. Ֆուռնիէ երբ կը պնդէ որ ամենախիստ միջոցներ պէտք է ի գործ դրուին արգիլելու համար սոյն զազիր հիւանդութեան ճարակումը։

Ցարգելի բարեկամս Ճէվտէթ Էֆէնտի, տնօրէն Թէբբիյէ [illegible], մեծ ցաւով կ'ըսէր ինձ անցած օր թէ գաղղիական ախտը՝ գաւառական թղթակցութեանց նայելով՝ մեծամեծ զոհեր կը տանի մեր մէջ. Եւ արդարև, հակառակ կայսերական կառավարութեան ջանից, այս ախտը զարհուրելի կերպով ճարակուած է մի քանի տարիներէ հետէ Գասթէմունիի, Կարնոյ և ուրիշ մի քանի կարեւոր նահանգաց մէջ. Ուստի կ'արժէ որ լրագիրք [illegible] կառավարութեան և հասարակութեան ուշադրութիւնն հրաւիրեն այս սոսկալի համաճարակին վրայ։

* * *

Քահանայք ու բժիշկ միշտ ամբաստանուած են իբրեւ շատակեր. Զեմ կրնար համոզուիլ թէ առաջինք որ աւելի պէտք է բանիւ ապրին քան թէ հացիւ, և երկրորդք՝ որք առաւել քան զամեն ոք գիտեն շատակերութեան վնասը, ինչպէս որկրամոլ կը լինին. Եւ սակայն ամբաստանութիւնը կայ ու կը մնայ, ինչպէս կ'երեւի հետեւեալ տաղերէն ալ զորս ֆրանսացի քերթող մը Պ. Լըժընտէ արտասանեց իւր վաղեմի բարեկամին ուսուցիչ-վերաբոյժ Պ. Վէրնէօյլի Գիտութեանց Ակադեմիոյ անդամ ընտրուելուն առթիւ տրուած հացկերոյթի մէջերն.

Յաւարտ, պարոնայք, սոյն խնդալից ագապի,
([illegible])
Վերջին բաժակ մ'ի պատիւ ուսուցչապետ Վէրնէօյլի
Մեր մեծի, վարդապետի, հայրենութեան առաքելի։

Եւ անշուշտ ակադեմականք, ուսուցչապետք, բժշկապետք հաստատելու համար բանաստեղծին բերանով արտայայտեալ ամբաստանութիւնը, մինչև վերջին կաթիլը քամած են իրենց բաժակներ ի պատիւ նորընտիր Ակադեմականին։

ՏՈՔԹ. ՌՕԲԻՆՍՕՆ

ՀԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ

Հայոց Ձորի գաւառը Վան քաղաքի հարաւակողմը կ'իյնայ, 3 ժամ հեռի անկէ. հիւսիսային ու հարաւային լեռներու շղթաներ կը փակեն զայն երկուստեք, ու արեւմուտքէն արեւելք տարածուող ընդարձակ Ձորադաշտի մը երկարութիւնը կը գծեն. Հայոց Ձորի գաւառն ունի իւր մէջ 32 գիւղեր. բաց ի 2—3 քրդաբնակ գիւղերէ, մնացած գիւղերը զուտ հայ են. այս հայ գիւղերը միջին հաշուով 30—40 տուն բնակիչ ունին, որք երկրագործութեամբ միայն կ'ապրին, սակայն 6—8ի չափ գիւղեր, որք սեփական հող չունին, ու վաշխառուն իւրացուցեր է զանոնք, [illegible] համար է միայն իրենց աշխատանքը. Կան մի քանի գիւղեր ալ, որոց դաշտը բաւարար չէ իրենց, տներու բազմութեամբ, ու ստիպեալ դրացի քրդերու արտերը կը վարեն ցանեն. Նիւթապէս անկեալ վիճակի մը կը միտի այս կարեւոր գաւառն հետզհետէ, որովհետեւ [illegible], [illegible], [illegible] ու [illegible] գործ ունեցող շահագէտ, ներքին թշնամիները ՄԵՇԱՄԵՇ ՆԱԽՃԻՐՆԵՐ կը գործեն հոն. Բարոյապէս ու մտապէս ալ օգտուած չէ Հայոց Ձորը. Թէպէտ սովորական դարձած է յիշել այս բառերն ազգ. նկարագրութեանց մէջ, բայց ցաւօք սրտի կ'ըսեմ թէ Հայոց Ձորի ժողովրդեան վիճակն՝ իրապէս զուրկ է այս երկու էական հանգամանքներէն. Այն գաւառն՝ որ Հայութեան գոյութիւնն ու անունը տուաւ, բռնութեան դէմ ճակատելով ազատագրեց Հայի ճակատագիրն, այն Ձորն, որ պաշտպան հանդիսացաւ ազատ կրօնի՝ տգիտութեան ու մոլեռանդութեան դէմ և ախոյեան եղաւ իւր հաւատոյ բերդերովն, այսպիսի պատմական երկու մեծ նուիրական վայրեր, Հայկայ բերդն ու Եղիշէի Անգղ գիւղաքաղաքն, որք անցեալ մեծ փառքեր կը պատմերեն մեր աչաց, շատ ցաւալի է տեսնել խոր տգիտութեան ու խաւարի մէջ թաթախուած, որոց պատճառներն, եթէ մասամբ մը ժամանակի ձախող անցքերն եղած են, մեծաւ մասամբ ալ ժողովրդի հոգեւոր հովիւներուն պէտք է վերագրել։

Հայոց Ձորի գաւառն հոգեւորապէս Աղթամարայ Կաթողիկոսութեանը կը պատկանի. գաւառական ժողովրդոց վիճակը միշտ յարաբերական է, ու իրենց երեւոյթն՝ հովիւներու ցոլացմանց մէջ կը բեկբեկի, ուստի, Հայոց Ձորի գաւառն՝ այս յարաբերական տեսակէտէն քննելով, կարելի չէ թեթեւ ակնարկով մը դիտել այս հոգեւոր իշխանութեան կիրառութիւններն իւր թեմական գեղջուկներու նկատմամբ. Հայոց Ձորի ժողովուրդն՝ իբր Աղթամարայ [illegible], [illegible] անունով ամեն տարի կը վճարէ տուն գլուխ քանի մը կոտ հաց, քանի մը [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], ոչխարի մի աւուր կաթ, մարդու [illegible](*), գութանի [illegible] և [illegible], ինչ մինչեւ 10 ոսկի ի բաց առեալ Ս. Կաթողիկոսի անձամբ նուիրաւորութիւնն, (3 տարին մի անգամ, պատճառելով թէ վանքն անձկութիւն ունի, քանի մը մարդերով իւր թեմն կ'ելնէ), որ տաեն Հայոց Ձորի ժողովուրդը՝ պարտաւորեալ ու աճարեկ Վեհափառի ներկայութենէն, տուն գլուխ քանի մը չափ հաց (2-3 մեճո.) համբարներն քիչ քիչ ցորեն կը վճարեն. այս արտակարգ նուիրակութիւն միայն երեք անգամ բրած է Ս. Կաթողիկոսն. 81 ի ամբողջ Հայոց Ձորէն 100 քիլէէն աւելի, քիլէն 1½—2 ոսկի ցորեան հաւաքեց, [illegible]ն զատ, ու ճիշդ մի չորրորդն նաւով Աղթամար ղրկեց, երրորդ մասն ալ Աթանան գիւղն ամբարեց ու ծախելով, յափշտակութեան ձուղը պատրաստեց. Ժողովրդեան արիւն-քրտինքով փոխանակուած ցորենի հասիլներն բռնաբար կը ժողվեն; ու յափշտակութենէ ի յափշտակութիւն կ'երթայ անոնց գումարն, իսկ խեղճ գեղացիներու [illegible] առած մի քանի մէճիտներն, [illegible] անուան ներքեւ, երբեմն լալով, երբեմն պահանջելով կը հաւաքեն. բայց օր մը 700 ոսկիներ Պատականցի փոքրաւոր պզտիկ Մանուկը, օր մը 2-300 ոսկի փոքրաւոր Շատախցի Մքօն, օր մը 2-3000 մէճիտ ուրիշներ կը գողնան ու կը մարսեն, ու դեռ օր մ'ալ միթէ հազ . . . ոսկիներ հոգեբաժին չպիտի լինին օտարներուն. . . .

Աղթամարայ վանքն՝ իւր ընդունած իրաւունքներուն փոխարէն նուիրակութիւն մը կուտայ ժողովրդեան, որ նոյնպէս ծանր բեռ մ'է գեղացիներու վրայ. նուիրակաց ալ ջուխտ ջուխտ Բոճեր, ու [illegible] պարտի վճարել գեղացին, անոր անէծքը չընդունելու համար. Երբ բարոյական ու մտաւոր կ'ըսենք, մեր վանականներն հոգեւոր կ'ըրեն, ու այս հոգեւորն ալ լոկ «Պահպանիչ»մը ըսելուն մէջ կը կայցնեն, զոր տարին մի քանի անգամ ժողովրդի որոշեալ [illegible] հաւաքելու սլըսոյոյն կը կարդան ժողովրդի գլխուն. մեր նուիրակներու հաւատքն է հոգւոյով մը ամեն պարտք վճարուած դասել. այս նուէրներու ի հատուցումն, արդար խղճահարութեամբ մը կ'ըսեն. «Բէն Մարտօ՛, երեցփոխան Հօնան, գլուխդ բաց պահպանիչ, հոգւոյ մը ըսմ, որ հոգւոյս վրայ պարտք չմնայ»։ Այս նուիրակներն, 5-10 տարիներ վանքին մէջ, հոտաղ լինելով, քահանայութեան Ս. կարգն իրենց ծառայութեանց լոկ փոխարինութիւն մը ու ոչ թէ արժանիքի մը համար կ'ընդունին. մոնթական նախնի վիճակէն վարդապետութեան բարձրացող այս շղէն կղերականներէն ի՞նչ կրնայ յուսալ ժողովուրդն, ու ի՞նչ պիտի օգտի։

Հայոց Ձորի ժողովուրդն՝ իւր վճարած բազմազանի տուրքերու փոխարէն, իրաւամբ կսպասէ Աղթամարայ հոգածութիւնը, Ա. իւր տգէտ միտքերն լուսաւորելու համար վարժարաններ բանալ, Բ. Քաղաքական իշխանութեան առջեւ իւր արդար դատն պաշտպանել. Գ. Գաւառ. Ընդհ. Ժողովի մը կազմութիւնը, Դ. ուսեալ քարոզիչներ վիճակներն հովուելու համար։

Ա. Հայոց Ձորի ամբողջ գաւառի մէջ մի վարժարան միայն կայ, Կէմ գեղի մէջ, որի շնորհն կը պարտինք Հայոց Միացեալ ընկերութեանը, բայց այս լուսոյ միակ վառարանն անկարելի է կայծեր սըփռելով, 30 գեղերու տգիտութեան սառը հալել. Վարագի վանքն՝ աւելի օգտակար եղած է այս գաւառին, կրթելով իւր 4-6 պաշտօնեաներն, ու մատակարարելով երբեմն քարոզներ, ու երբեմն դասագիրքեր. Մեր Ս. Կաթողիկոսն հակառակ իւր պաշտօնական խոստմնալիքին, զոր տուած է Ազգ. վարչութեան, և զոր պտտապելեց անցեալ տարի Ալեքսէ, վարժարաններ բանալու անփոյթ եղած է, եւ այս էական պայմանէն զրկած է Հայոց Ձորի կարեւոր գաւառը. այս գարուն, Անգղ, Մաշտակ, եւ Գզլթափ գեղերն միացեալ հանրագրով մը Վեհափառին դիմեցին, խնդրելով որ Անգղի Ընծայաբեր Ս. Աստուածածնի մենաստան յատկացնէ իրենց բանալիք վարժարանին. սակայն նա իր քով կանչելով Գզլթափի Միւտիր Մ. Փոլամն, որ իր տգիտութեամբն կոյր գործակատար դարձեր է նորա հրամաններուն, համոզեց ու ետ կեցուց զանոնք այս [illegible] ձեռնարկէն, ու եթէ գեղացին, գիտակցութենէ զուրկ ըլլալով, [illegible], [illegible], [illegible] առջեւ անխօս սրտան կը դառնայ իւր հաշուեն փրնտռելու, իրաւունքն պահանջելու մէջ, այս բոլոր պատճառն տարապայման խաւարն է, որի մէջ գլխտուծով մը կը թափառեն մեր հոգեւոր հովիւներն ղժողովուրդը։

Բ. Աղթամարի վանքը՝ Հայոց Ձորի արեւմտակողմը կ'իյնայ Ռշտունեաց գաւառի մէջ 8-10 ժամ հեռի, իսկ վանքն՝ հիւսիսակողմը կ'իյնայ 2-3 ժամ հեռի. Հայոց Ձորն ալ քաղաքականապէս Վանի կուսակալութեան ենթարկուած է ուղղակի, իր տուրքն Վանի կեդր. սնտուկն, ու իր դատն Վանի դատարանը կ'երթան. Գաւառ. Առաջնորդաց պաշտօն ու պարտաւորութիւնն է, երբ ժողովրդեան ներկայացուցիչ պաշտպանել ժողովրդի իրաւունքներն կառավարութեան առջեւ, բայց չէզոք դիրք մ'ունի Աղթամարի Կաթողիկոսութիւնն այս մասին, հեռաւորութիւնն առիթ ունենալով իրեն, բայց Հայոց Ձորցին քանի՛ քանի՛ անգամներ խնդրեց, ու թախանձեց վեհափառէն, որ ինքը՝ ծախք հոգալով, Վանի մէջ ժողովրդեան ներկայացուցիչ մը ունենայ, բայց ժողովրդեան ծախքովն զլացաւ Ս. Կաթողիկոսն այս բանը. շաբաթներով ամիսներով կը դեգերին Քաղաքի փողոցներն. Թէպէտ երբեմն Վանի Առաջնորդարան կը հոգայ ժողովրդեան գործերն, սակայն խորթ զաւակի մը աչքով կը նայի անոնց վրայ, զի [illegible], [illegible] չստանար. Ժողովուրդն՝ ստիպեալ, այս ինչ [illegible] պաշտպանութեանը կը դիմէ, ու հետզհետէ ձեռի ներքեւ տարին քանի մ'անգամ տուրք մը կուտայ անոնց, ու անոնց ծուխը կը լինի։

Գ. Ազգ. Սահմանադրութեան տրամադրութեան համաձայն Գաւառ. Առաջնորդներն՝ Գաւառ. ընդհ. ժողով մը կը կազմեն, ու իրենց կարեւոր խնդիրներն անոնց միջոցաւ կը լուծուին, ամեն գաւառ իրեն ներկայացուցիչ մը պարտի ունենալ կեդրոնը, իբր երեսփոխան, սակայն Աղթամարայ Կաթողիկոսութիւնը՝ միշտ հակասահմանադրական է եղած, ու հակառակ Ազգ. վարչութեան ջանից ազգարարութեանց, դեռ չը կազմեց Գաւառ. Ժողով մը, ու Աղթամարի երեսփոխանն ալ բացակայ է. արդէն՝ եթէ այսպիսի ժողովի մը ընտրութեանը ձեռնարկէ, ի՞նչ պիտի կրնայ օգտուիլ ժողովուրդը, զի, իրեն 1880ի վանական կրօն. Խորհրդոյ պաշտօնագրովն, անուանական Վանական Ժողով մը կազմեց, իր դատին ծառայեցնելու անոնց ստորագրութիւնները. իր դէմ եղած ամբաստանութեանց հերքմանը կեղծ վկայներ եղան, ու յետոյ ինքնին լուծուեցան. Արդէն մեր Ս. Կաթողիկոսը՝ իր անցեալովն համաձայն չէ գտնուած և ո՛չ մի կանոնի, Էջմիածնէն(*) մինչեւ Աղթամար, ու Պիւլլիւլէն — մինչեւ ցարդ միշտ գազանի, միշտ տիրապետարար, հնազանդիլ չը գիտցր, ու եթէ մեր Աղթամարայ վեհարանն՝ կողմնէ մը զգած է Էջմիածնի Պրոկուրորէն, բիւրցս անգամ կը կորսնցնէ իր վեհութիւնն, ու կը նսեմացնէ կրօն. Սրբազնութեան մեծութիւնն՝ անյագ տենչի մը ցանկութեամբ, գրագիր, մշակաց վարձող, մատակարար, նուիրակ, հիւրընկալ, ու դեռ շատ ստորին պաշտօններու միացնելով կաթողիկոսութեան բարձր պաշտօնը։

Դ. Ուսեալ քարոզիչի կը կարօտի ժողովուրդը. բայց երբ Աղթամարի Վեհարանը վառարանն եղող վանքի մէջ 32 ժառանգաւորաց վարժարանը փակեց, զոր խնամօք բացած էր ու կը յարատեւէր Գեր. Ցակոբ եպիսկոպոս Միզանցի, երբ դարձեալ յիշեալ Գեր. Ս. Հօր տեղապահութեան օրով վանքի միաբան 5-8 ուսեալ վարդապետներն ցըրուեց, ու սաստիկ բռնութիւն ու հնչում բանեցնելով միաբանութիւնը հալածեց, ժողովուրդը ինչպէ՞ս պիտի վայելէ ուսեալ վարդապետներ. Աղթամար, իբր հին մայրավանք ունեցած է 60ի չափ միաբաններ. ու դեռ 10 տարի առաջ 10-15 թուով բաւական ուսեալ վարդապետներ կը պահէր. Ծածկենք այս հին վարագոյրն, ու այս խուսոր տեսարանն. Կ. Պոլսէն [illegible] վերադարձէն ի վեր, փոխանակ ժողովրդեան սածած յոյսերն իրականացնելու, Աղթամարի տանն, ու իր թեմօրէից բանիան յեղաշրջեց, վանքի վիճակը վատթարացոյց. ժողովուրդը տգէտ էր, ու տգէտ մնաց նորէն.

Եթէ մեր Ս. Կաթողիկոսն բարի տրամադրութիւններ ունենար, իւր վիճակի այս պարարտ անդաստաններու մէջ լաւ սերմեր պիտի սերմանէր, վարժարաններ բանար, ժողովրդեան մէջ ինքնաճանաչութեան ոգին արծարծէր, տնտեսական կարգ ու սարքը լաւացնէր, ժողովրդեան տկար կողմերը դարմանէր. Ժողովուրդը՝ մտաւորապէս աղքատ է, ու մտաւորը միշտ նիւթականը կը յարաբերէ. ժողովուրդ մը, որ չգիտեր իւր անունն ստորագրել, ժողովուրդ մը որ հաշուել չգիտնար, գերի, ստրուկ կը դառնայ իւր հետ գործ ունեցող մարդոց ձեռքն. այս առիթէն, այս տկար կողմերէն օգտուելով վաշխառուներն, գաղտնի, սխալ, խարդախ միջոցներով կը քանդեն խեղճ գիւղացիի տունն ու [illegible], [illegible], [illegible] կ'սպառեն գիւղացիի ամեն ոյժ ու զօրութիւնը, կը խլեն անոր ձեռքէն անոր դրամագլուխն, այսինքն հողը, հացը, եզը, գոմէշ, կովը, ոչխարը, եւ եւ. 1 ոսկին 3 ոսկի, մէկ թուղթ կտաւը քանի մը հարիւր ղրշի կը նստեցնեն մէկ-երկու տարուան մէջ գիւղացիի վրայ, ու թշուառ գեղացին իր բերնին չոր հացին համար ալ կը նեղուի։

Եթէ կայ միակ դարման մեր գեղերու թշուառութեանը, ու անոր հետեւանքն եղող պանդխտութիւնը չափով մը կասեցնելու, սեղանաւորական, փոխատուական տուն մ'է. Հակառակ պարագային վաշխառութեան սպառիչ ու քանդիչ գործը պիտի սպառէ Հայոց-Ձորի ամբողջ կեանքն ու գոյքը, 80—100,000 պանդուխտներ ունի այսօր Հայաստանն՝ ու հետզհետէ կը կը մեծնայ այս թիւը. Ազգ. Մամուլ, ու Ազգ. Վարչութեան ուշադրութեան արժանի լուրջ ու հրատապ խնդիր մ'է այս. 10 կարող ձեռքեր կրնան քիչ շատ փոխել ժողովրդի դառն ճակատագիրը, այո, 10 բարի հարուստներ միանալով կրնան փոխատուութեան տուն մը հիմնել, և փոխանակ %ին 50 և 100 տոկոսով փճացնելու մեր գեղերը, %ին 9—12 տոկոսով դիւրութիւններ պիտի ընձեռեն ժողովրդեան իր հայրենիքն մնալ։

Խ. Ն. ՌՍՏԱՆԻԿԵԱՆ

(*) Մի աւուր հնձելն, զոր կը փոխարինեն Հայոց Ձորցիք 5-8 ղրուշ վճարելով. իսկ գութանի [illegible], գութանի անասուններովն ու մարդերովը մի օր ձրի հերկել է, զոր նոյնպէս 20-30 ղրուշ հատուցմամբ մը կը վճարեն գութան ունեցողները միայն։

(*) Նախապէս Ս. Էջմիածնի միաբան եղած . . .

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ
ՀԻՒԱՆԴ ԴԱՐՄԱՆԵԼ

Եւրոպիոյ մասնագէտ բժիշկք փորձառութեամբ կը հաստատեն թէ «Ելեկտրականութիւնն է միմիայն բժշկական դարման անդամալուծութեան, նա է որ ունի իբրեւ դեղ իրական արժէք ջղային ցաւոց. ու կը բուժէ նաեւ տկարութիւն ջղաց եւ մարսողական գործարանաց, յօդացաւք, քամի չըջող, պղտութիւն, պակսութիւն կաթի, ջերմ, անկանոն ամսահոսումն, անզօրութիւն մանկաբերութեան, արտաբերում սերմոյ, անկարողութիւն» եւլն։

ՏՕՔԹՕՐ Գ. ՏՈՒԶԱԳԼԵԱՆ հրատարակած էր թէ իւր ուսումնասիրած ելեկտրական դրութեամբ կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւններն, ո՛չ թէ միայն չափաւոր, այլ նորածին տղայոց ալ գործածուած է առանց ցաւի. Իւրեն դիմողներ միշտ գոհ եղած են իւր դրութենէն։

ՏՕՔԹՕՐ Գ. ՏՈՒԶԱԳԼԵԱՆ կը գտնուի միշտ մինչեւ կէսօր Գում-գաբու, Չիֆթէ-Կէլինլէր հասանէսի, Թիւ 34 բընակարանն. եւ ամէն օր կէս օրէ վերջ, Պաղչէ-գաբու, Իքի-գաբուլու դեղարանն ուր՝ ըստ սովորութեան հիւանդ դարմանելէն ի զատ ելեկտրական գործողութիւննե՛ր ալ կը կատարէ։ Ամէն երեքշաբթի կէս օրէ վերջ աղքատները ձրի կը դարմանէ։ 1059 25—25

ԳՐԱՏՈՒՆ
Գ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ փողոց Թիւ 14

ԴԱՍԱԳԻՐՔ

Ամէն լեզուէ և ամէն տեսակ դասական, գրական, վիպական եւն. գործեր Մեծագոյն զեղչերով

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԽՆԱՄՔ

Գաւառներէ եկած յանձնարարութեանց արագ և ճշգիւ գործադրման

Փարիզէն յանձնարարեալ ամէն գիրք նոյն իսկ ՓԱՐԻԶՈՒ ԳՆՈՎ եթէ իւրաքանչիւր հատոր արժէ առ նուազն 10 Ֆրանք. պակաս արժողներն՝ Ֆրանքը 5 ղրշ.ի հաշուով.

ՆՈԹԱ

Արեւելեան նշանաւորագոյն երաժշտութեան գործերն, կայսերական մարշ, փէշրէվ, սէմայի և շարքը, թէ դաշնակի և թէ ուրիշ գործեաց համար [illegible], մաքուր վիմագրեալ և խիստ աժան։ 511 7

O ԳԱՄԷԼԻԱ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԵԼՈՒԿԱՑ

194 — Մեծ-Փողոց Բէրայի — 194

Որպէս զի O ԳԱՄԷԼԻԱ վաճառատունն չշփոթուի ուրիշի մը հետ և հասարակութիւնն երբէք չսխալի, դրան վերեւ դըրուած է [illegible]։

ՆՈՐ ՀԱՍԱԾ ԵՆ

ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՀԱՄԱՐ ՆՈՐԵԼՈՒԿՆԵՐ, ԲՐԴԵՂԷՆՔ, ԹԱՒՇՆԵՐ, ՄԵՏԱՔՍԵՂԷՆՔ ԵՒ ԿԱՌՆԻՏԻՒՌ. ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԻ ԵՒ ԵՐԵԿՈՅԹԻ ՀԱՄԱՐ ԸՆՏԻՐ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

ՄԻՄԻԱՅՆ ԱՄԵՆ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

Այս օրէն սկսեալ, ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՆԴԷՍ ամեն տեսակ բրդեղէն, կտաւեղէն, մետաքսեղէն կերպասներու կտորներու։

ԿԷՍ ԳՆՈՎ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՊԱՏՐԱՍՏ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆՔ

ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

1248 ՈՐՈՇ ԳԻՆ 10—36

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՑՊԸՂ ՀԱՌԻՋ

ՖԻՆ ՃԱՆՃԸԼԱՐ ԽՕԳՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենաներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ

ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ և հաստատուն

ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ, վաճառականական եւ

ԱՑՑԵՏՈՄՍՆԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Ցաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը Թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամէն տեսակ պիտոյք, ընտիր թուղթ, գիծ, տումարք, պայուսակ, գրապանակ եւ եւ։

736

ԱU PANTHEON
ԳԱԼՖՕԲՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

Բերա Մեծ Փողոց Կալաթա Սէրայի մեծ դրան դէմ Թիւ 206

Գալֆօբուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ, ձմրան եղանակին համար, Բարիզէ բերել տուած են շրջազգեստի համար մետաքսէ և բրդէ գեղեցիկ կերպասներ, ամեն տեսակ [illegible], [illegible], [illegible], նորաձեւ [illegible] եւայլն։

Բոլոր այս ապրանքներն, որք վերջին նորաձեւութեանց կը համապատասխանեն և ընտիր տեսակէ են, խիստ աժան գներով կը վաճառուին։

Հարսանեաց օժիտ պատրաստող ընտանիքներ մեծապէս պիտի օգտուին եթէ ուղղակի Գալֆօբուլօ եղբարց վաճառատունը դիմեն։ 1250 8—25

ՇԱՀԱՒՈՐ ԱԶԴ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Կայս. Կառավարութենէն՝ մասնաւոր հրամանագրով՝ արտօնութիւն ստացած ենք Ռումէլիի Երկաթուղեաց վիճակահանութեան Բաղդատոմսեր ծախել։

Այս անգամ 107րդը պիտի քաշուի յառաջիկայ եւրոպական դեկտեմբեր 1ին, այսինքն նոյեմբեր 19ին ըստ Ցունաց։

550 թիւեր պիտի շահին։ Առաջին պարգևն է՝ **600.000** և երկրորդը՝ **60.000** Ֆրանք։

Ասոնցմէ զատ՝ 48 թիւեր եւս մեծ պարգևներ՝ իսկ մնացեալ 500 թիւերը 400ական Ֆրանք պիտի շահին։

Այս առթիւ բաղդատոմսերը պատրաստած ենք, որք Սակարանի Տնօրէնութեան յատուկ կնքով վաւերացած են։

Սոյն բաղդատոմսերը կը ծախուին [illegible] Դրամատնեկիս մէջ։

Շահելի գումարին ամբողջն ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդատոմսին գինն է 7½, կէսինը 5՝ և մէկ չորրորդինը 3 դահեկան։

Գաւառներէն հնչուն դրամի տեղ նամակի [illegible] ալ կ'ընդունուի։ Թղթատարի ծախքը գնողին կը վերաբերի։

Դիմել ի Ղալաթիա, կամուրջին գլուխը Թիւ 33, ի դրամատնենակ Գուլաբսըզեան Ընկերութեան։

Տնօրէն

519 ՏԻԳՐԱՆ ԱՐԾՆԵԱՆ

ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ
Ս. ԺՈՐԺԻ ՌՈՄԸ

ՃԱՇԱԿԵՑԷՔ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԷՔ 698

ՏՕՔԹՕՐ ԶՕՀՐԱՊ

Բժիշկ Շիշլիի գաղղիական Լա-Բէ հիւանդանոցին, վաղեմի ներքին բժիշկ Լիոնի եւ Սէնդ Էգիէնի հիւանդանոցաց (ի Գաղղիա), թղթակից անդամ Լիոնի բժշկական ազգային ընկերութեան, մասնագէտ Ականջի, Կոկորդի եւ Քթի հիւանդութիւններուն եւ ելեքտրական դարմանոց, այցելութիւնք կ'ընդունի առաւօտներն (ժամ 10էն 12) իւր տունն որ ի Մեծ փողոց Բանկալթիի Թիւ 75, և կէս օրէն վերջ ի Սամաթիոյ Պահճէ գաբու Մէրհամէթճեան դեղարանն Թիւ 18։ 1175 28—39

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Խոլինէ վիլայէթը ճէլիլէսի տահրէսի տախիլինտէ պուլունան հայվանաթը միրիէ իչին պին իւչ եիւզ իւչ սէնէսի րումիյէսի Թըշրինի սանիսինին օն պէշինճի կիւնիւնտէն պին իւչ եիւզ տէօրթ սէնէսի հազիրանը նիհայէթինէ գատար լիւզումի օլան չայըրն չէրաիթը մուզայէտէսի իլէ պէհէլը գըյէթ ճէտիտի եիրմի սէքիզ պուչուք բարայա մահալի Թալիպի ըհտէսինտէ օլուպ մահը մէզքիւրըն օն իքինճի բէնշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլիպ օն տէօրտիւնճիւ ճումա իրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ Թէնզիլի գապուլ օլունարագ իհալէի գաթիյէսի իճրա օլունաճաղընտան, իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասկէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

9 Թըշրինի սանի 1887 1275
Նօ. 4 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Նիզամիյէ խաւրէսինտէ պուլունան Փապրիգալար իչին միւպայեա օլունաճագ եիւզ պինտէն եիւզ եիրմի պին ճէտիտ գանթարա գատար Երէյլի մասէն քէօմիւրիւնիւն իթասընա Թալիպ օլան վէ չէրաիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին Թըշրինի սանիի րումինին եիրմի պիրինճի կիւնիւնէ գատար մագամը Սէրասկէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

9 Թըշրինի սանի 1887 1276
Նօ. 5 1—3

THE ÉCONOMIQUE · ΤΕΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ · ԹԷՅ ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ · MARQUE DÉPOSÉE

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ և Ց. ԽՍԱՓՈՒԼԵԱՆ ԸՆԿ.

Ընդարձակ առեւտուր վաճառաց հետ

Չինէ եւ Ճավայէ ուղղակի բերուած Գնորնաշեր եւ ամեն ճաշակի յարմար թէյեր

ԳՆԵՐ ՉԱՓԱՒՈՐ ԵՒ ՈՐՈՇԵԱԼ

Փորձը ամեն գովեստէ լաւագոյն վկան հաստատէ հինգ տարիէ ի վեր սոյն վաճառատան բրած զսկզբունքն յաճախորդ նիրը գոհացնելու համար։

Պահճէ Գաբու Ճէլալ պէյ խանի դրան կից Թիւ 10

1000 48—78

ՏՕՓԹՕՐ ԱՅԷՐԻ

ՉԵՐՐԻ ՓԷՔԹՕՐԱԼՆ

Տօքթօր Այէրի Չէրրի Փէքթօրալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողացաւը, թոքերու մի [illegible], թոքերու մի [illegible], չնչարգելութիւն եւն։

Այս դեղը հոյակապ կերպով կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թօքային գրգռումները, և կապուտ հազի և յառաջացեալ թոքախտի համար մեծ դարմանն է, որ հզօրապէս կ'օգնէ ու կը կազդուրէ։

Տր. Այէրի Չէրրի Փէքթօրալն այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնը ի սյս ընծայեց, շնորհիւ նորա կոկորդի և թոքային ախտաւորութեանց վերայ ունեցած ուժգին և միօրինակ նուաճող ազդեցութեան, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց ջատագովն և պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Չկայ ամենևին դեղ մը որ կրնայ այնքան կարեւոր լինել հիւանդին քան զայս, և կամ աւելի արժանիք ունենայ նորա հաստատեալ վստահութիւնը գրաւելու։

Չէրրի Փէքթօրալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամեն դեղերէ գերազանցն է և համեղ բնայ շատ հաճելի լինելով փոքր տղայք շատ դիւրաւ կ'առնեն։

Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի։ Կեդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ և ԸՆԿԵՐՈՑ Ամերիկեան վաճառատունն, ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ Կը ծախուի նաեւ քաղաքիս մէջ գտնուող դեղագործաց քով։ 581

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

[illegible], Կ. Պոլսոյ և [illegible]

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	2,000	Լէբանթօ	4,500
[illegible]	3,000	Մարէնկօ	4,300
[illegible]	1,300	[illegible]	2,500
[illegible]	3,500	Միլօ	2,000
[illegible]	2,200	Նէրօ	2,000
[illegible]	2,000	Օթէլլօ	5,000
[illegible]	2,600	[illegible]	2,000
[illegible]	2,300	[illegible]	4,500
[illegible]	2,400	[illegible]	2,000
[illegible]	2,000	[illegible]	1,200
[illegible]	2,700	[illegible]	3,200
[illegible]	2,500	[illegible]	1,700
[illegible]	1,800	[illegible]	2,800
[illegible]	2,000	[illegible]	4,400
[illegible]	2,600	[illegible]	3,200
[illegible]	800	[illegible]	3,000
[illegible]	1,700	[illegible]	5,500
[illegible]	1,600	[illegible]	3,500
[illegible]	5,500	[illegible]	4,000
[illegible]	2,200	[illegible]	2,000
[illegible]	1,800	[illegible]	2,000
[illegible]	2,200	[illegible]	4,300
[illegible]		[illegible]	1,200
[illegible]	2,000	[illegible]	3,000
[illegible]	3,000	[illegible]	1,300
[illegible]	1,200	[illegible]	2,800
[illegible]	2,300	[illegible]	3,600
[illegible]	2,100	[illegible]	1600
[illegible]	2,200	[illegible]	3,000
[illegible]	2,000	[illegible]	11,0

Սոյն ընկերութեան շոգենաւը ընդհանուր վաճառքով [illegible] մեկնած է ամսոյս 7ին և 22ին [illegible]

[illegible]

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

Ֆ. ՀԻԼՑ ԵՒ ՈՒԻԾՕ

Գործակալք

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւլէթ խան Ղալաթիա

551

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Պօլսոյ միջև կանոնաւորապէս բանող

Ուղղակի և արագ [illegible]

Նաւարկէք, ուղևորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն

ԹԻՆԻՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ

Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւլէթ

556 Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱՋ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԻՊԻՒՏԱՐԵՍԹ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿ ՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստ	12,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Լօժէն Բարաքօր.

» Լիազօր գործակալ և քննիչ. Մ. Նազարէթ [illegible]

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ

Տեարք Պալեօզեան և Պալըքճեան Զմիւռնիա. Տամամեան և Գասպարեան Ատանա. Գ. և Մ. Սեթեան Հալէպ. Բ. Շէրէֆէտտին և Տէրունեան Ատալիա և Սպարթա. Սիմէոն Տէյիրմէնճի օղլու Բրուսա, եւն եւն.

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց ապահովութեան ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարիմք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իբր նախրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր որբեւայրին և զաւակունք, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արդոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմանները և վիճակահանութեան մասնաւոր առաւելութեան որ մէն մի տարի Պիւտաբեշթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կ'ունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ամեն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Գոհութեամբ կը ծանուցանեմք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուեցուցակին, ([illegible]) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն ֆրանքի պատկառելի գումարի մը յաւելում գոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկայիս 12 միլիոն է։ 654

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ԱՍԻՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ԳՈՐԾԱԿԱԼ

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ԳՈՒՐՄՈՒՉԻ

LA ROUENNAISE

1837ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Դրամագլուխ . . . . 4,000,000 ֆրանք

Պահեստի դրամ հաշուոյն մէջ չէ

L'INDUSTRIELLE

Հրդեհի ճիւղէն 1,500,000 ֆր. Բուն իսկ դրամագլուխ 5,000,000 ֆր.

LA CAISSE D'ASSURANCES MUTUELLES

Կ'ապահովագրուին նաեւ արջառք և անասունք։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա Գարամթէնա փողոց Լէօն խան Թիւ 1, 2, 3, 4։

Ադրիանուպոլսոյ և Արեւելեան Ռումէլիի տնօրէն և գործակալն

125 Գ. ՏԷԼԻԿԱԹՕ

ՉՄԻՆԷՆԵՐ

ՃԻՆԼԻՈՑՉՆԵՐ

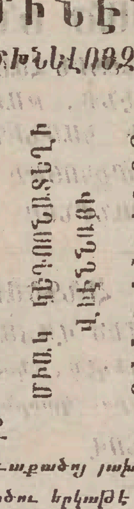

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԲՈՒՆ ՏՆ-ԻՆԴԻՈՒ

Վաճառատուն

ՉՄԻՆԷՆԵՐՈՒ

Ձիւ հաւաքածոյ յախճապակեայ, Թափծու երկաթէ և այլ

ՉՄԻՆԷՆԵՐՈՒ

ԲԵԹՐՈԼԻՎ, ՏԱՓՑՈՂ, ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ

Հ. ԼԱՆԺ

24, [illegible]) Ղալաթիա

32, [illegible])

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ

(Պղինձէ, յուլածոյ և թափծու երկաթէ)

ԵՐԿԱԹԵԱՑ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ

Ամեն տեսակ գործիք

ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՒԹՔ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՑՔ

Տատանոցք-Կշռորդք-Ցորենի կշռորդ

ԴԱՆԱԿՆԵՐ

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ 676

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն. - Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Վ. Ուիթըլ, Ուիթըլ խան Պահչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մերթեպանի փողոց Իզզէթ փաշա խան Թիւ 6. 686

ԲԱԲԱԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլի, Մանչէսթըրի և Օտեսայի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թօնօ	Նաւապետք
[illegible]	3,000	[illegible]
Արմէնիա	2,500	[illegible]
[illegible]	2,500	[illegible]
[illegible]	2,500	[illegible]
Մասեդոնիա	3,500	[illegible]
Ռումէլիա	2,800	[illegible]

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով փոխադրութիւն կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղևորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱՐԱ ԵՒ ԸՆԿ

536 Գործակալք

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլի և Մանչէսթըրի միջև բանող [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	4200	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	300
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	700

[illegible] շոգենաւը, նաւապետ Թօմսըն, ամսոյս դէպի 13/25ին Լիվըրփուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ֆ. Թ. ՈՒԻԹՈՒԼ և ԸՆԿ.

Ուիթըլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ

541 31, Ճէյմս Սդրիթ, Լիվըրփուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՊՐԷԶԻԼԻԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԲԷՐՆԱՄՊՈՒԿՈՅԻ

Արտօնեալ 1885 մայիս 25ի թիւ 1842 մասնաւոր օրէնքով

Ի նպաստ ԲԷՐՆԱՄՊՈՒԿՈՅԻ ՆԱՀԱՆԳԱՑ մէջ 1871 սեպտ. 28էն ի վեր ազատ ծնած գերեաց զաւկներուն

Բէրնամպուգոյի Պրէզիլիական Մեծ Վիճակահանութեան շրջաբերութեան հանած 200,000 տոմսերուն ամբողջովին վաճառումն անհնար գտնուած լինելով, Բէրնամպուգոյի Նահանգին Վսեմ. Կուսակալը 1887 օգոստոս 26 թուակիր պաշտօնագրով որոշած և հրամայած է 1° Թէ տոմսերուն բովանդակ թիւը պիտի իջուցուի 70,000ի (1էն 70,000) միայն (որոց 65,000ն արդէն ծախուած են) և հետեւապար վիճակահանութեան յատակագիծը փոխուած է հետեւեալ կերպով. 2° Թէ 1888 փետրուար 28ին պաշտօնապէս և ձեռնհաս իշխանութեան առջեւ տեղի ունենալիք վիճակահանութիւնը չկրնար յետաձգուիլ ոչ մէկ պատճառաւ. 3° Թէ վիճակահանութեան կարելիութեան և բացարձակ կանոնաւորութեան համար հին տոմսերուն տեղ նոր տոմսեր տրուելու են։

Այս վիճակահանութիւն երաշխաւորեալ է Բէրնամպուգոյի Նահանգային ժողովէն քուէարկեալ օրէնքով։

Շահուց վճարման համար հարկ եղած դրամագլուխն յանձնուած է Պրէզիլիոյ Ազգային Պանքային։ 6 առաջին գլխաւոր բաժինները շահող 6 թիւերն պիտի հրատարակուին առ առաւելն 1888 մարտ 10ին Արեւելից բոլոր լրագիրներու մէջ, և վիճակահանութեան ընդհանուր և պաշտօնական ցուցակն Վիէննայի Մոնիթէօր տը լա Շանս Էօրօբէէննի 1888 ապրիլ 3ի թիւոյն մէջ, որ Եւրոպիոյ և Ասիոյ համար մէկ միակ ներկայացուցիչն է։ Վիճակահանութեան պաշտօնական ցուցակը ճրիապէս պիտի ղրկուի բոլոր շահողներուն։ Միայն թէ շահուց խնդ պիտի տրուի [illegible] կամ մասնաւոր նամակով։ Շահերը պիտի վճարուին երբ շահող նոր տոմսերը ներկայացուին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ 1888 փետրուար 28 ի			
1	բաժին	750,000	Ֆրանք
1	»	125,000	»
1	»	50,000	»
3	»	25,000	ական Ֆր.
12	»	12,500	»
47	»	5,000	»
38	»	2,500	»
50	»	1,250	»
80	»	500	»
120	»	250	»
700	»	125	»
700	»	75	»
7000	»	50	»
8723	բաժին	1,952,500	Ֆրանք

Բէրնամպուգոյի մեծ վիճակահանութեան հին տոմսերէն ունեցող բոլոր անձինք կը հրաւիրուին, իրենց շահուն համար, հինները փոխել նորերուն հետ կարելի եղածին չափ շուտ և առ առաւելն 1888 յունվար 18/30էն առաջ։ Աւելորդ է ըսել թէ փոխանակութիւնը տեղի պիտի ունենայ այն անձին քով ուսկից գնուած է հին տոմսն, առանց թէ ստանձնող նոյնութեան։ Մեր թղթակիցք նոր տոմսերը պիտի յանձնեն հիներուն յանձնուելէն առ առաւելն 20 օր յետոյ։

Պարտք կը համարիմք գիտել տալ թէ վիճակահանութեան փետրուար 28ին որոշուած է։ Փոխում ժամանակ տալու համար Եւրոպիոյ և Ասիոյ մէջ այս տոմսերէն ունեցող անձանց որ վիճակահանութենէն առաջ կատարեն փոխանակութիւնը։

Վիճակահանութիւնն անպատճառ պիտի կատարուի 1888 փետր. 28ին

70,000 տոմսերուն վրայ 8723ն անպատճառ պիտի շահին, որով 7 տոմսին վրայ հաւանականութիւն կայ բաժին մը շահելու, ինչպէս կը տեսնուի՝ ներկայ յատակագծով շահելու հաւանականութիւնը շատ աւելի մեծ է. մէկ առիթ մ'է այս ամենքին իւր բաղդն փորձելու և շահելու

ՖՐԱՆՔ 750,000 ՖՐԱՆՔ

Այս տոմսերէն ունենալ փափաքողը պէտք է 1888 յունվար 30էն առաջ ընել իրենց գնումը

Ամբողջ բուն տոմս մը	100	Ֆրանք	125	դրամ	116	լէյ	42	րուբլի	Արծաթ դրամով
Կէս տոմս մը	50	»	62·50	»	58	»	21	»	
Քառորդ տոմս մը	25	»	31·25	»	29	»	10	»	
Մէկ տասներորդ տոմս մը	10	»	12·50	»	11·60	»	4	»	
Մէկ քսաներորդ տոմս մը	5	»	6·25	»	5·80	»	2	»	

Ի նկատ առնլով մնացեալ տոմսերուն չնչին թիւն, ուշ հասած հրամաններուն կատարուիլը չենք կրնար երաշխաւորել

Գանձապետ Պրէզիլիոյ կայս. վիճակահանութեանց

Գործակալ ԼՈՒԻԶ ՏԷ ԱԼՄԷՅՏԱ

Եւրոպիոյ և Ասիոյ մէջ այս տոմսերէն ունենալ կարելի է միայն Վիէննայի Մոնիթէօր տը լա Շանս Էօրօբէէննի թղթակցաց միջոցաւ։

Ծան. Տոմսերուն տպագրութիւնը, մանրակրկիտ հսկումն և դասաւորումն ըստ սովորականին բաւական երկար ժամանակի կարօտ լինելով, նոր տոմսերը ներկայ Նոյեմբեր՝ վերջը միայն պիտի կրնան Եւրոպա հասնիլ։ 1304 2—10

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՑԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1887 Նոյեմբեր 1 Կիրակի օրէն սկսեալ մինչև Նոյեմբեր 30

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն կամուրջ իջնող շոգենաւոց երթեւեկութեան ժամերը

Ժ. Վ. Թ.

- »2 15 Եէնիմ. Մեզարբ. Պէօյ. Թարապիա Եէնիքէօյ (Եէնիգիւղի շոգենաւըն հետ պիտի հաղորդակցի) 27
- »2 50 Եէնիքէ. Ըթէն. Միրկ. Պօյաճ. Բ. Հիսար Պէպ. (Պէպէքի շոգենաւըն հետ պիտի հաղորդակցի) 18
- »3 30 Եէնիմ. Մեզ. Պէօյ. Թար. Եէնիք. Ըթէն. Միրկ. Պօյաճ. Բ. Հիսար Պէպէք (Պէպէքի շոգենաւըն հետ պիտի հաղորդակցի) 18
- »4 30 Ա. Գավագ Եէնիմ. Մեզ. Պէօյ. Թարբ. Եէնիք. Ըթէն. Միրկ. Պօյաճ. Բ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 32
- 6 — Եէնիմ. Մեզ. Պէօյ. Թար. Եէնիք. Ըթէն. Միրկ. Պօյաճ. Բ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. 22
- 7 — Եէնիմ. Մեզարբ. Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգօզ Բաչպ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Բ. և Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթագ. Գուզ. Պէշիք. Խասք. 25
- 8 15 Ա. և Բ. Գավ. Եէնիմ. Մեզարբ. Պէօյ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Պօյաճ. Բ. Հիսար Պէպ. Արնավ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիք. (ուրբաթ օրերը Ըթէնիա պիտի հանդիպի) 20
- 10 — Մեզարբ. Պէօյ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Բ. Հիսար Արնավ. Օրթագ. Պէշ. 33

Արնաւուտքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւոց ժամերը

- »1 45 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 32
- »2 15 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գապ. 19
- »2 45 Արնավ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիք. 25
- »3 25 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գապ. 21
- »4 — Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք. 23
- »4 35 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գապ. 17
- 10 55 Հիսարէն ուղղակի կամուրջ 22
- 11 15 Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ 25

Անատոլու եզերէն կամուրջ իջնող շոգենաւոց ժամերը

- »2 — Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Գապ. 21
- »2 15 Պէյգօզ Բաչպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղոր.) 23
- »2 50 Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյ. Գուզկ. Պէշ. 33
- »2 50 Բ. և Ա. Գավ. Մեզ. Պէօյ. Թար. Պէյգօզ Բաչ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) (Ուրբաթ օրերը Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ.) 20
- 4 — Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Բացի ուրբաթէ 19
- 4 45 Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկիւտար 33
- 4 45 Պէյգ. Բաչպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիք. 2
- 8 45 Պէյիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաչպ. Չուպ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վան. Չէնկ. Պէյլէր. Գուզկ. Խասք. 21
- 10 25 Գանտիլլիէն Չէնկէլքէօյ կամուրջ 23
- 11 5 Գուզկունճուքէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ) 19

(Բաց ի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

- »2 45 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Բ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէօյիւք. Մեզարբ. Եէնիմահալլէ Բ. Ա. Գավագ 32
- 3 45 Գապաթ. Խասք. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Բ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաչպ. Պէյգ. Թարապ. Պէօյ. Մեզ. Եէնիմ. 25
- 4 15 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք Բ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէօյ. Մեզ. Եէնիմ. 22
- 5 30 Գապաթ. Պէշիք. Օրթագ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք. Բ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ըթէն. Եէնիք. Պէյգ. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզր. Եէնիմ. և Գավագներ 20
- 6 45 Խասք. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Բ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Թարբ. Պէօյ. 21
- 8 30 Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Բ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարբ. Մեզր. Պէօյ. 33
- 10 30 Բ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ըթէն. Եէնիքէօյ, Թարապիա, Պէօյի. Մեզր. Եէնիմ. 18
- 11 10 Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզարբ. Եէնիմ. 20
- 11 40 Պէպ. Բ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ըթէն. Եէնիք. 22

կամուրջէն Արնաւուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

- »2 55 Ուղղակի Արնաւուտքէօյ և Պէպէք 21
- »3 25 Ուղղակի Արնաւուտքէօյ 28
- »4 — Ուղղակի Պէպէք 17
- 10 — Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Բ. Հիսար (Վ. ուրիշ եզրոյ շոգենաւըն հետ պիտի հաղորդակցի) 22
- 10 30 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք 25
- 11 5 Գապաթ. Պէշիք. Օրթագ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Բ. Հիսար Պօյաճքէօյ 21
- 11 40 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. 19
- 12 5 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. 25

կամուրջէն Անատոլու եզերք երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

- 3 15 Խասք. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպուգ. Բ. պահճէ Պէյգ. 2
- 3 25 Ուղղակի Գանտիլլի 19
- 4 10 Ուղղակի Գանտիլլի 33
- 9 25 Պէշիքթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք, Գանտիլ. (Գավագներ դացող շոգենաւըն հետ պիտի հաղորդակցի) 23
- 10 15 Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաչպ. Պէյգ. Թար. Մեզարպուրնու Գավագլար 17
- 10 40 Խասք. Գուզկ. (Բացի ուրբաթէ) 19
- 10 45 Պէշիք. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլլի Պէպէք (Գանտիլլիի շոգենաւըն հետ պիտի հաղորդակցի) 32
- 11 15 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բաչպ. Պէյգ. 23
- 11 45 Գապաթ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. 33

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն	կամուրջ	կամուրջէն	Իւսկիւտար
— —	6 35	1 50	7 5
1 30	7 5	2 10 Պէշիք	8 15 Պէշիք
2 —	8 15 Պէշիք	2 30 Գպ.	9 —
2 30 Պէշիք	9 —	3 20	9 40
3 —	9 30	3 55	10 10 Պէշիք
3 35	10 — Ֆերր.	4 30 Ֆերրպօթ	10 30 Ֆերր.
3 45 Ֆերրպօթ	10 10 Պէշիք	4 35 Պէշիք	10 35 Գպ.
4 15	10 40	5 25	11 —
4 50	10 50 Գպ.	5 45 Ֆերրպօթ	11 15 Ֆերր.
5 — Ֆերրպօթ	11 — Ֆերր.	5 50	11 25
5 20 Վափօր	11 25	6 25 Պէշիք	11 50
5 35 Պէշիք	11 40		12 5
6 5	12 5		12 5 Գպ.*

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	կամուրջ	կամուրջէն	Իւսկիւտար
— —	7 5	— —	7 5
1 45	8 15 Պէշիք	1 40	8 15 Պէշիք
2 30 Պէշիք	8 45	2 15 Պէշիք	8 45
3 15	9 15	3 —	9 15
3 45 Ֆերրպօթ	9 45	3 45	9 45
4 —	10 — Ֆերր.	4 30 Ֆերրպօթ	10 10 Պէշիք
4 45	10 10 Պէշիք	4 30	10 30 Ֆերր.
5 — Ֆերրպօթ	10 45	5 15	10 45
5 20 Վափօր	11 — Ֆերր.	5 45 Ֆերրպօթ	11 15 Ֆերր.
5 35 Պէշիք	11 10	6 5	11 20
6 5	11 45	6 25 Պէշիք	11 40
6 35	12 5		12 5

ՀԱՅՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

- 3 30 Հայրէմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
- 4 45 » » (կիրակի օրերը ժ. 5 15)
- 10 35 » » (բաց ի կիրակի օրերէն)
- 11 30 » » (կիրակի օրեր ժ. 10 45ին)
- 3 10 կամուրջէն Հայրէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
- 4 15 կամուրջէն Հայրէմ ստոր Սալաճագ (կիր. 5ին)
- 10 10 կամուրջէն Հայրէմ ստոր Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
- 11 15 կամուրջէն Հայրէմ ստոր Սալաճագ (կիրակի օրերը ժ. 10 30ին)։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

ԵՒ

ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՔԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

- 3 45 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
- 5 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
- 10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
- 11 — » Գապաթաշ
- 4 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
- 5 45 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
- 10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
- 11 15 Գապաթաշէն Իւսկիւտար

» Այս նշանները կրող երթեւեկութիւնք նոյեմ. 16էն սկսեալ մէկ քառորդ վերջը տեղի պիտի ունենան։

* Այս երթեւեկութիւն հրեից տօներուն, և շաբաթ օրերը չպիտի կատարուի։

Ծան. —Օդը մրրկալից եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։